

**Ieteikumi
pašvaldību
saistošo noteikumu izstrādei
decentralizēto kanalizācijas
pakalpojumu jomā**

MATERIĀLS TAPIS AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA FINANSIĀLU ATBALSTU

2017.gada decembris

Rīga

Satura rādītājs

Ievads.....	3
Normatīvais akts, kas regulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu	5
MK noteikumi Nr. 384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu"(01.07.2017.)	5
Apkopojums par citu normatīvo aktu prasībām, kas regulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu darbību.....	14
„Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums” (01.01.2016.)	14
Likums “Par pašvaldībām” (19.05.1994.)	15
Būvniecības likums (09.07.2013.).....	17
MK noteikumi Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” (01.10.2014.)	18
MK noteikumi Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi“ (06.06.2017.)	20
MK noteikumi Nr.327 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 „Kanalizācijas būves” (30.06.2015.)	20
MK noteikumi Nr.332 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"" (30.06.2015.)	22
MK noteikumi Nr.156 “Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība” (01.10.2014.).....	24
Likums “Par piesārņojumu” (15.03.2001.).....	24
MK noteikumi Nr.34. „Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” (22.01.2002.)	26
Likums “Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums” (01.01.2010.)	30
Ministru kabineta noteikumi Nr.906 “Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi” (02.10.2010.)	31
MK noteikumi Nr.907 “Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām” (02.10.2010.)	31
MK noteikumi Nr.962 “Valsts vides dienesta nolikums” (01.01.2005.).....	32
Būvvaldes tiesības nosacījumu noteikšanā decentralizēto sistēmu ierīkošanai, (var būt arī cita pašvaldības iestāde, atbilstoši nolikumam).....	33
Likums “Autopārvadājumu likums” (26.09.1995.)	34
Likums “Administratīvā procesa likums” (01.02.2004.).....	36
Likums “Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss” (01.07.1985.).....	38
Pašvaldību līdzšinējā pieredze decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu jomā.	43
Prasības, nosakot apbūves teritorijas un izstrādājot apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas decentralizētā kanalizācijas sistēma.....	43
Ministru kabineta noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (22.05.2013.)	45

Ieskats saistošajos noteikumos “Sadzīves atkritumu apsaimniekošanā”, kas bija spēkā līdz likuma “ Atkritumu apsaimniekošanas likums” spēkā stāšanās	46
Ieteikumi saistošo noteikumu sagatavošanai	49
Saistošo noteikumu paraugs	55

Ievads

Pārskats ir veidots ieteikumu formā pašvaldībām par saistošo noteikumu sagatavošanu decentralizēto pakalpojumu jomā.

Šajā pārskatā ir apkopota:

- informācija un analīze par normatīvo aktu prasībām, kas regulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu darbību;
- informācija par pašvaldību līdzšinējo pieredzi decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu regulēšanas jomā;
- sagatavots saistošo noteikumu paraugs.

LR MK noteikumu Nr.384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu" (turpmāk Noteikumi Nr.384) pamatojums ir balstīts uz sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju atzīto, ka no decentralizētajām (pašu ierīkotajām) kanalizācijas sistēmām neattīrīti komunālie notekūdeņi tiek novadīti vidē vai nelegāli iepludināti centralizētajās kanalizācijas sistēmās. Kā arī uz to, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk - VARAM) un Valsts vides dienests saņem daudz sūdzību no iedzīvotājiem, ka privātmāju mazdārziņu teritorijās, kur ir uzceltas ziemas mājas, notekūdeņu krājtvertnes ir pārplūdušas, jūtamas nepatīkamas smakas, un cilvēki bažījas par dzeramā ūdens kvalitāti, ja to saņem no urbuma vai akas. Līdz ar to bija jāsakārto šī situācija, lai decentralizētās kanalizācijas sistēmas neradītu apdraudējumu ne videi, ne iedzīvotāju veselībai.

Nepieciešamību pēc Noteikumiem Nr. 384 noteica vēl daži apsvērumi:

1) netika nodrošināta regulāra decentralizētajās kanalizācijas sistēmās uzkrāto notekūdeņu, septisko tvertņu nosēdumu vai kanalizācijas sistēmu tīrīšanas nosēdumu izvešana un attīrīšana.

2) nebija vienlīdzīgas pieejas, regulējot gan centralizēto, gan decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu izmantošanu, jo decentralizētas kanalizācijas sistēmas visbiežāk netika atbilstoši ekspluatētas un radīja draudus cilvēka veselībai un videi;

3) Eiropas Komisijas pastiprinātā interese par to, kā Latvijā tiek apsaimniekotas decentralizētās kanalizācijas sistēmas un ievērotas vides aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasības.

Vides aizsardzības, kā arī iedzīvotāju veselības interesēs primāri ir izvirzīt prasības decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanai apdzīvotās vietās, kur lokālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, septiķi un krājtvertnes koncentrētas salīdzinoši nelielā, blīvi apbūvētā teritorijā un var ietekmēt ne vien virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, bet potenciāli arī dzeramā ūdens kvalitāti lokālajās ūdensapgādes sistēmās, radot draudus cilvēku veselībai. VARAM ieskatā, lauku teritorijā (viensētās) izmantotās decentralizētās kanalizācijas sistēmas rada lokālu ietekmi uz vidi un nerada piesārņojuma risku citu ūdens lietotāju izmantotajām dzeramā ūdens ieguves vietām.

Ir aplēsts, ka decentralizētās kanalizācijas sistēmas būtu reģistrējamas ap 113 100 mājsaimniecību.

Dokuments sastāv no vairākām sadaļām:

- Normatīvo aktu apkopojums, kuri tiešā veidā vai pastarpināti attiecināmi uz decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanas jomu;

- Līdzšinējā pašvaldību pieredze un prakse;
- Autoru ieteikumi un saistošo noteikumu paraugforma ar paskaidrojumiem.

Visā tekstā ir izmantoti fragmenti no normatīvajiem aktiem – **boldā** ir izcelti svarīgākie punkti, savukārt slīprakstā autoru ieteikumi un skaidrojumi.

Dokumentu sagatavojis biedrības “Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas
uzņēmumu asociācija” biedru autoru kolektīvs.

Normatīvais akts, kas regulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu

MK noteikumi Nr. 384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu"(01.07.2017.)

Galvenais normatīvais akts, kas nodrošina vienotas prasības decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašniekiem vai valdītājiem, ar mērķi sakārtot un veicināt decentralizētajās kanalizācijas sistēmās uzkrāto notekūdeņu, nosēdumu un citu decentralizētajās kanalizācijas sistēmās radušos nosēdumu regulāru izvešanu, noteikt ekspluatācijas prasības rūpnieciski izgatavotām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kuru kopējā jauda ir mazāka par 5 m³/diennaktī, septiņiem un vienkāršām notekūdeņu krājtvertnēm.

MK noteikumi Nr.384 „Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu”, izdoti saskaņā ar „Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma” 4. panta 6. punktu.

MK noteikumos Nr.384 noteiktās prasības attiecas uz pilsētu un ciemu teritorijās esošām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām. Tas atbilst „Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma” mērķim – veicināt kvalitatīvu un vides prasībām atbilstošu ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamību, lai nodrošinātu pakalpojumu lietotājus ar nepārtrauktiem un drošiem pakalpojumiem, līdzsvarojot vides aizsardzības, dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas un sabiedrības ekonomiskās intereses.

MK noteikumi Nr.384 paredz septiņu un notekūdeņu krājtvertņu īpašniekiem vai valdītājiem pienākumu nodrošināt obligātu uzkrāto notekūdeņu, septisko tvertņu nosēdumu vai kanalizācijas sistēmu tīrīšanas nosēdumu izvešanu, izmantojot decentralizēto kanalizācijas pakalpojuma sniedzēja pakalpojumus.

Septiņu un notekūdeņu krājtvertņu īpašniekiem vai valdītājiem noteikts arī pienākums divus gadus kopš darījuma (tvertņu iztukšošanas brīža) brīža saglabāt šo darījumu apliecinājošu dokumentu, piemēram, pavadzīmes, rēķinus vai kvītis, lai atbildīgajiem dienestiem būtu iespējams pārliecināties, ka uzkrāto notekūdeņu, septisko tvertņu nosēdumu vai kanalizācijas sistēmu tīrīšanas nosēdumu izvešana patiešām ir notikusi un kad notikusi.

Rūpnieciski izgatavoto notekūdeņu attīrīšanas iekārtu īpašniekiem vai valdītājiem izvirzīta prasība nodrošināt reizi gadā attiecīgo iekārtu apkopi.

Decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašniekiem, kuriem ir rūpnieciski izgatavotas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas tiek ekspluatētas atbilstoši tehniskajai dokumentācijai, un ir noslēgti līgumi ar pakalpojumu sniedzēju par iekārtu tehnisko apkopi, papildu finansiāli ieguldījumi neradīsies.

MK noteikumi Nr.384 nosaka, ka decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidošana un uzturēšana jānodrošina vietējām pašvaldībām vai pašvaldības sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem.

Attiecīgā reģistra izveide valsts un pašvaldības iestādēm nodrošinās aktuālo informāciju par to, kādas decentralizētās kanalizācijas sistēmas pilsētās un ciemos tiek izmantotas, kādi ir tajās attīrīto vai uzkrāto notekūdeņu apjomi, kā arī dos iespēju pārliecināties, vai šādas sistēmas tiek atbilstoši ekspluatētas.

Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu, nosaka notekūdeņu apsaimniekošanas prasības nekustamā īpašuma īpašnieka (dzīvokļu īpašumu mājā – visu dzīvokļu īpašnieku) īpašumā vai nekustamā

īpašuma valdītāja valdījumā esošajās notekūdeņu kanalizācijas sistēmās, kuras nav pievienotas sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja centralizētajai kanalizācijas sistēmai (turpmāk – decentralizētas kanalizācijas sistēmas), un šādu sistēmu reģistrācijas kārtību.

Noteikumi attiecas uz ciemu un pilsētu teritorijās esošām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, kurās notekūdeņu savākšanai vai attīrīšanai izmanto:

1. rūpnieciski izgatavotas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē un kuru kopējā jauda ir mazāka par 5 m³/diennaktī;
2. septiņiem - atbilstoši izbūvēts notekūdeņu attīrīšanas komplekss, kurš sastāv no rūpnieciski vai individuāli izgatavotas tvertnes ar divām vai vairāk kamerām notekūdeņu un fekālo nogulšņu nostādināšanai un pārplūdei vidē pēc nostādināšanas šim nolūkam izmantojot filtrācijas laukus, apakšzemes drenas, smilts grants filtrus, filtrācijas grāvjus, filtrācijas akas vai niedru laukus.
3. notekūdeņu krājtvertnes, kurās uzkrājas neattīrīti notekūdeņi.

Decentralizētās kanalizācijas sistēmas apsaimniekošanas prasības aptver decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam vai valdītājam (turpmāk – decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks) zemāk norādītos pienākumus:

1. atbildēt par decentralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatāciju, atbilstoši vides aizsardzības un MK noteikumu Nr.384 prasībām;
2. par saviem līdzekļiem nodrošināt decentralizētās kanalizācijas sistēmas apkopi un remontu;
3. nodrošināt, ka notekūdeņu attīrīšanas iekārta:
 - 3.1. atbilst normatīvos izvirzītajām prasībām un tai ir normatīvajos aktos noteiktie atbilstību apliecinājošie dokumenti;
 - 3.2. tiek ekspluatēta atbilstoši ražotāja tehniskajai dokumentācijai, iekārtā esošās dūņas ir aktīvas un nav tādu apstākļu, kas pasliktinātu notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti un izplūstošo notekūdeņu sastāvu;
 - 3.3. reizi gadā (ja ražotāja, būvnieka vai atbilstoša komersanta izsniegtajā tehniskajā dokumentācijā nav noteikts citādi) tiek apsekota un tai tiek veikta tehniskā apkope un apkopi veic atbilstošs komersants, kas specializējies šādu darbu izpildē. Ja iekārtas ekspluatācijas laikā konstatēts avārijas stāvoklis, pēc avārijas seku novēršanas tiek veikta iekārtas ārpuskārtas apkope;
4. nodrošināt, ka notekūdeņi vidē pēc septiņiem tiek novadīti tikai caur speciāli ierīkotu infiltrācijas sistēmu – filtrācijas laukiem, apakšzemes filtrējošām drenām, smilts-grants filtriem, filtrācijas grāvjiem un akām, niedru laukiem;

Tas ir, ja tiek lietots septiņis, tad tā izmantošana ir pieļaujama tikai vienlaikus ar speciāli ierīkotu infiltrācijas sistēmu kopā ar filtrācijas laukiem, apakšzemes filtrējošām drenām, smilts-grants filtriem, filtrācijas grāvjiem vai filtrācijas akām, niedru laukiem u. c.

5. nodrošināt, ka notekūdeņu krājtvertne ir hermētiska un tiek iztukšota tik regulāri, lai nepieļautu notekūdeņu noplūšanu, iztecēšanu vai iesūkšanos grunts slāņos, kā arī nepatīkamo smaku izplatīšanos vidē.

Krājtvertņu iztukšošanas biežums būs atkarīgs no ūdens patēriņa konkrētajā nekustamajā īpašumā, decentralizētās kanalizācijas sistēmas iekārtas tilpuma, kā arī vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzturēšanas kārtību noteiktā minimālā izvešanas biežuma.

Savukārt rūpnieciski izgatavotu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu īpašniekiem reizi gadā (ja tehniskajā dokumentācijā nav noteikts citādi) paredzēts veikt tehnisko

apkopi. To varēs darīt tikai komersants, kas specializējies šādu darbu izpildē. Ja iekārtas ekspluatācijas laikā tiks konstatēts avārijas stāvoklis, pēc avārijas seku novēršanas būs jāveic iekārtas ārpuskārtas apkope.

Ja īpašnieka rīcībā nebūs notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ražotāja tehniskā dokumentācija, krājvertnes un septiķa tehniskās dokumentācijas (atbilstoši kāda decentralizētā kanalizācijas sistēma ir īpašumā), tad līdz 2020. gada 1. janvārim decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam būs jānodrošina minētās sistēmas apsekošana, saņemot atbilstoša komersanta apliecinājumu par iekārtas tehnisko stāvokli un norādījumi tās turpmākai ekspluatācijai. Ja iekārtas tehniskais stāvoklis neatbilst MK noteikumu Nr.384 un normatīvo aktu prasībām par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks, ja nepieciešams, veiks sistēmas pārbūvi vai jaunas decentralizētās kanalizācijas sistēmas izbūvi vai uzstādīšanu, lai līdz 2021. gada 31. decembrim nodrošinātu tās atbilstību minētajiem normatīvajiem aktiem.

Notekūdeņus un nosēdumus no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām pašvaldības administratīvajā teritorijā varēs savākt un izvest asenizators, kas šā pakalpojuma sniegšanai ir reģistrējies vietējās pašvaldības domē, atbilst tās saistošajos noteikumos noteiktajam prasību minimumam un ir noslēdzis ar centralizētās kanalizācijas sistēmas speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieku, valdītāju vai turētāju līgumu par notekūdeņu pieņemšanu. Minēto līgumu neslēdz, ja konkrētais asenizators vienlaikus ir arī centralizētās kanalizācijas sistēmas speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieks, valdītājs vai turētājs.

Vietējā pašvaldība pašvaldības ēkā izvieto un pašvaldības informatīvajos izdevumos publicē informāciju par asenizatoriem, norādot vismaz:

1. asenizatora nosaukumu;
2. asenizatora kontaktinformāciju;
3. centralizētās kanalizācijas sistēmas speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieka, valdītāja vai turētāja nosaukumu, ar kuru asenizatoram ir noslēgts līgums par decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savākto notekūdeņu un nosēdumu pieņemšanu, ja vien konkrētais asenizators vienlaikus nav arī centralizētās kanalizācijas sistēmas speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieks, valdītājs vai turētājs.

Papildus decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks ievēro ka:

1. vismaz divus gadus ir jāuzglabā pakalpojumu saņemšanas darījumu apliecinājošu dokumentu, kurā uzrādīta pakalpojumu sniegšanas adrese, dati par savākto notekūdeņu vai nosēdumu daudzumu, pakalpojumu sniegšanas datums un asenizatora rekvizīti;
2. jānodrošina, ka asenizatoram nodotie notekūdeņi atbilst vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos norādītajiem tipiskajiem sadzīves notekūdeņiem;
3. ar asenizatoru iepriekš saskaņo decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanas laiku un šai laikā nodrošina asenizatora specializētā transportlīdzekļa brīvu piekļušanu decentralizētajai kanalizācijas sistēmai.

Noteikumos lietoti šādi termini:

1. atbilstošs komersants – komersants, kas ir specializējies decentralizēto kanalizācijas sistēmu projektēšanā, būvniecībā, tirdzniecībā vai apkopē;
2. decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniedzējs – sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs vai cits komersants, kas nodrošina notekūdeņu savākšanu no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, to transportēšanu

un novadīšanu centralizētajā kanalizācijas sistēmā speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietās (turpmāk – asenizators);

3. septiķis – rūpnieciski ražota vai individuāli izgatavota tvertne ar divām vai vairākām kamerām cilvēka radīto notekūdeņu un fekālo nogulšņu nostādināšanai ar pārplūdi vidē pēc nostādināšanas.

Papildus MK noteikumu Nr. 384 4.4 punktā minēts, ka novadīšana vidē pēc septiķiem pieļaujama tikai izmantojot filtrācijas laukus, apakšzemes drenas, smilts grants filtrus, filtrācijas grāvjus, filtrācijas akas vai niedru laukus.

Tā kā MK384 noteikumi sīkāk nepaskaidro, ko nozīmē septiķis ar speciāli ierīkotām filtrācijas sistēmām notekūdeņu izlaidei vidē, tad šeit tiek dots inženiertehniskais skaidrojums par šo notekūdens attīrīšanas sistēmu.

Pēc būtības septiķis kopā ar filtrācijas sistēmu notekūdeņu izlaidei vidē ir notekūdens attīrīšanas sistēma jeb inženierbūvju komplekss, kura pareizai izveidei ir nepieciešamas speciālas (inženiera) zināšanas, bet kopumā, tas ir tehniski vienkāršāks par rūpnieciski ražotu notekūdens attīrīšanas iekārtu.

Atbilstošs septiķis ir tāda hermētiska caurplūstoša tvertne, kuras minimālais darba tilpums vismaz 3x reizes lielāks par vidējo diennakts ūdens faktisko patēriņu, bet ne mazāks par 1.0 m³, un tajā jābūt vismaz divām secīgi caurplūstošām kamerām.

Izlaidei vidē no septiķa ir jābūt nodrošinātai caur atbilstošiem filtrācijas laukiem vai apakšzemes drenāžas sistēmām, smilts - grants filtriem, filtrācijas grāvjiem, filtrācijas akām vai niedru laukiem, kuru orientējošie izmēri un izveides nosacījumi ir apkopoti zemāk:

- Filtrācijas lauka darba platība – 5....17 l/dnn m² atkarībā no gruntsūdens līmeņa un grunts veida. Augstos gruntsūdeņos un mālainā gruntīs neizmantojama tehnoloģija.
- Drenāžas sistēma - 6.5.... 23 l/ dnn uz drenāžas sistēmas metru atkarībā no gruntsūdens līmeņa un grunts veida. Attālums starp drenu kolektoriem ne mazāks par 1m. Augstos gruntsūdeņos un mālainā gruntīs neizmantojama tehnoloģija.
- Smilts grants filtri un/vai tranšejas – 50.... 100 l/ dnn atkarībā no tehniskā risinājuma. Augsta grunts ūdens līmeņa gadījumā pēc septiķa parasti jāizmanto sūkņu stacijas risinājums padevei uz smilts grants filtru.
- Infiltrācijas aka vai akas jaudai līdz 1 m³/dnn ar maksimālo diennakts slodzi 250l/m² dnn. Augsta grunts ūdens līmeņa gadījumā pēc septiķa parasti jāizmanto sūkņu stacijas risinājums padevei uz infiltrācijas aku.
- Niedru lauki - 2 20 m²/iedzīvotāji jeb 50 l/dnn m² atkarībā no pielietotā tehniskā risinājuma.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.384 prasībām pašvaldībām savos saistošajos noteikumos jānosaka:

1. ciemus, uz kuru teritorijās esošām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām neattiecas šajos noteikumos noteiktās prasības;
2. minimālo biežumu notekūdeņu un nosēdumu izvešanai decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, ņemot vērā būvju veidu, ūdens patēriņu konkrētajā īpašumā un decentralizētās kanalizācijas sistēmas iekārtu tilpumu;;
3. decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontroles un uzraudzības kārtību;
4. prasību minimumu asenizatoram.

Tālāk aplūkota katra no šīm prasībām.

1. Ciemus, uz kuru teritorijās esošām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām neattiecas noteikumos noteiktās prasības;

MK noteikumi neattiecas uz teritorijām, kuras atbilst šādiem kritērijiem:

- Ciemi, kuros nav nodrošināti centralizēti ūdensapgādes vai kanalizācijas pakalpojumi;
- Ciemi, kuros iedzīvotāju skaits nepārsniedz (piem., 50 cilvēki vai konkrētu apdzīvoto māju skaitu);
- Ciemi, kuri minēti pielikumā Nr. _____

Vietējā pašvaldība lemjot par ciemu teritorijās esošām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, uz kurām nav attiecināms MK Nr.384 regulējums, ņem vērā:

- 1) normatīvo aktu prasības teritorijas plānošanas jomā,
- 2) vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu un saistošo noteikumu prasības,
- 3) esošo kanalizācijas būvju tehnisko, ekonomisko un higiēnisko novērtējumu,
- 4) esošo kanalizācijas būvju atrašanās attālumu no ūdensteces, ūdenstilpnes, ūdens ņemšanas avota, rezervāta, dabas lieguma, NATURA teritorijas.

Jāņem vērā, ka notekūdeņu pareiza un normatīvu prasībām atbilstoša attīrīšana kā obligāta prasība ir jāīsteno visā Latvijā.

Par sasniegumiem Komunālo notekūdeņu direktīvas 91/271/EEK ieviešanā Latvija reizi divos gados gatavo ziņojumu Eiropas Komisijai.

LR MK 2002.gada noteikumu Nr.34 (2002) 34.punktā ir noteikts, ja centralizētas kanalizācijas sistēmas izveide ir ekonomiski neizdevīga vai neuzlabos vides kvalitāti, notekūdeņu savākšanai izmanto decentralizētas kanalizācijas sistēmas vai cita veida ietaises (turpmāk — decentralizēta kanalizācijas sistēma), kas nodrošina līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni. Šādu lēmumu pamato ar tehniski ekonomiskās izpētes un vides izpētes rezultātiem. Ja tiek izveidota decentralizēta kanalizācijas sistēma, attiecīgā pašvaldība nodrošina visu tajās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām. **Attiecīgā pašvaldība informē reģionālo vides pārvaldi par lēmumu veidot decentralizētu kanalizācijas sistēmu.**

Līdz ar to pašvaldībai, lemjot par ciemu teritorijās esošām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, uz kurām nav attiecināms LR MK Nr.384 regulējums vienlaikus ir izlemjams jautājums par kārtību, kādā attiecīgā pašvaldība kontrolēs decentralizētajās kanalizācijas sistēmās līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeņa nodrošināšanu.

Papildus vēršama uzmanība uz minēto LR MK noteikumu Nr.34 35.punktu, kurā noteikts, ja aglomerācijā ir izveidota centralizēta kanalizācijas sistēma, vietējā pašvaldība nodrošina decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu, kā arī veic to uzskaiti atbilstoši šiem noteikumiem un normatīvajiem aktiem vides aizsardzības jomā.

Uz visām pārējām pašvaldības teritorijas pilsētās un ciemos esošajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām MK noteikumos noteiktās prasības **attiecas**.

2. Minimālo biežumu notekūdeņu un nosēdumu izvešanai no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, ņemot vērā būvju veidu, ūdens patēriņu konkrētajā īpašumā un decentralizētās kanalizācijas sistēmas iekārtu tilpumu.

Lai attiecīgā decentralizētā kanalizācijas sistēmā neradītu draudus cilvēku veselībai un videi, septiķu un krājvertņu īpašnieki par saviem līdzekļiem nodrošina tajās savākto notekūdeņu un nosēdumu regulāru nodošanu asenizatoram. Notekūdeņu un nosēdumu nodošanas regularitāti izvēlas, ņemot vērā ūdens patēriņu konkrētajā nekustamajā īpašumā, decentralizētās kanalizācijas sistēmas iekārtas tilpumu, veidu, kā arī vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto minimālo izvešanas biežumu.

Gadījumā, ja nekustamajā īpašumā nav ierīkota ūdens patēriņa mēriekārta, vai to nav iespējams ierīkot, ūdens patēriņa apjoms ir nosakāms pēc vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktās ūdens patēriņa normas vienam iedzīvotājam.

Ūdens patēriņš un decentralizētās kanalizācijas sistēmas tilpums ir būtiski kritēriji minimālā izvešanas biežuma noteikšanai tieši krājvertnēm.

Savukārt septiķu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, kuru kopējā jauda ir mazāka par 5 m³/diennaktī, radīto nosēdumu izvešanas biežumam būtu jābūt noteiktam ražotāja izsniegtajā iekārtas ekspluatācijas instrukcijā, apliecinājumā vai tehniskajā pasē.

Ja šādi iekārtu atbilstības dokumenti nav saglabājušies, par decentralizētās kanalizācijas sistēmas izvešanas biežuma noteicošo kritēriju un pamatojumu kalpos sertificēta speciālista jeb kompetentā komersanta atzinumā norādītā informācija par iekārtas turpmāko ekspluatāciju.

3. Decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontroles un uzraudzības kārtību.

Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka pienākumi:

- reģistrēt īpašumā vai valdījumā esošo sistēmu;
- par saviem līdzekļiem nodrošināt tās apkopi un remontu;
- nodrošināt attīrīšanas iekārtu ekspluatāciju atbilstoši tehniskajai dokumentācijai un atbilstoša komersanta veiktu tehnisko apkopi vismaz reizi gadā vai ražotāja noteiktajā biežumā,
- iesniegt informāciju reģistram par veikto apkopi;
- notekūdeņus no septiķa vidē novadīt tikai caur speciāli ierīkotu tam sekojošu infiltrācijas sistēmu (to jau sen prasa būvnormatīvi);
- nodrošināt krājvertnes hermētiskumu;
- krājvertnēs un septiķos uzkrātos notekūdeņus un nosēdumus regulāri nodot pašvaldībā reģistrētam asenizatoram;
- nodrošināt notekūdeņu atbilstību normatīvajos aktos un pašvaldību saistošajos noteikumos izvirzītajām prasībām;
- vismaz divus gadus pēc asenizācijas pakalpojumu saņemšanas saglabāt šo darījumu apliecinājošos dokumentus.

Pirms pašvaldības saistošajos noteikumos par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību nosaka kādu konkrētu normu un par tās pārkāpšanu paredz administratīvo atbildību, ir būtiski konstatēt, pirmkārt, vai normā paredzētais nav kādas nozares regulējošo normatīvo aktu jautājums, otrkārt, vai atbildība par to nav paredzēta likumā.

Sodīšanas tiesība tiek saistīta ar administratīvo sodu piemērošanu, tomēr uzreiz tiek noteiktas arī robežas, uzsvērtā likumu prioritāte. Šai sakarā vislielākā uzmanība būtu pievēršama tieši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksam, kurš regulē svarīgākos ar administratīvo atbildību saistītos jautājumus. Tātad saistošie noteikumi nedrīkst būt pretrunā ar minēto kodeksu. Nekādā gadījumā nav pieļaujama situācija, ka pašvaldība pārraksta likuma normu, bet soda sankciju nosaka atšķirīgu. Saistošos noteikumos nav pieļaujama ievērojami lielāku soda sankciju noteikšana, nekā to paredz likums. Visbiežāk tas saistīts ar naudas soda piemērošanu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 26. panta trešo daļu pašvaldību domes var apstiprināt saistošos noteikumus, kuros par to pārkāpšanu var noteikt naudas sodus fiziskajām personām līdz trīssimt piecdesmit euro, bet juridiskajām personām — līdz tūkstoš četrsimt euro.

Vairumā gadījumos par pašvaldību domju saistošajos noteikumos minētajiem pārkāpumiem administratīvā atbildība ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Detalizēta pārkāpumu definēšana pašvaldību saistošo noteikumu tekstā vai vispārīga atsauce uz administratīvo atbildību, pašvaldības saistošo noteikumu pārkāpuma konstatēšanas gadījumā, ir normatīvā akta izdevēja izvēles jautājums.

4. Prasību minimumu asenizatoram:

- reģistrēties pašvaldībā;
- izpildīt pašvaldības noteikto prasību minimumu;
- slēgt līgumu ar notekūdeņu attīrīšanas iekārtu vai notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieku/valdītāju un nodot savāktos notekūdeņus un nosēdumus tikai līgumā paredzētajā vietā;
- reizi gadā reģistra uzturētājam sniegt informāciju par savāktu notekūdeņu un nosēdumu daudzumu.

Par reģistra izveidi un uzturēšanu:

Vietējā pašvaldība organizē decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidi un uzturēšanu par pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām (turpmāk – reģistrs) vai slēdz līgumu ar sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju par reģistra izveidi un uzturēšanu.

Pašvaldībai vai tās sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam līdz 2019. gada 1. janvārim jāuzsāk un līdz 2021. gada 31. decembrim jāpabeidz decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveide.

Reģistru veido elektroniskā formā un tajā norāda vismaz:

1. decentralizētās kanalizācijas sistēmas atrašanās vietas adresi;
2. decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieku;
3. decentralizētās kanalizācijas sistēmas veidu atbilstoši šo MK Noteikumu Nr.384 3. punktam.

Reģistra uzturētājs:

1. mēneša laikā pēc decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka iesnieguma saņemšanas nosūta tam pa pastu vai elektroniski paziņojumu par reģistrāciju, norādot reģistrācijas numuru un datumu, kurā decentralizētā kanalizācijas sistēma ir iekļauta reģistrā;
2. reizi gadā apkopo un pēc pieprasījuma sniedz vietējai pašvaldībai (ja vien pati pašvaldība nav reģistra uzturētāja) asenizatoru iesniegto informāciju par notekūdeņu un nosēdumu apjomu, kas iepriekšējā gadā no asenizatora apkalpotajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām izvests uz centralizētajā kanalizācijas sistēmā speciāli izveidotām notekūdeņu pieņemšanas vietām;
3. publicē savā, ja reģistra uzturētājs nav vietējā pašvaldība, un arī vietējās pašvaldības tīmekļvietnē vai citā pašvaldības informatīvajā izdevumā informāciju par decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidi, norādot:

- 1) pilsētas un ciemus, kuru teritorijās atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem esošās decentralizētās kanalizācijas sistēmas ir jāreģistrē;
- 2) datumu, līdz kuram decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam ir jāreģistrē decentralizētā kanalizācijas sistēma pie decentralizētās kanalizācijas sistēmas reģistra uzturētāja;
- 3) decentralizēto kanalizācijas sistēmu veidus;
- 4) reģistrācijas iesnieguma formu;
- 5) adresi un (vai) elektroniskā pasta adresi iesnieguma iesniegšanai.

MK noteikumi Nr.384 sniedz minimālo informācijas apjoma uzskaitījumu, kas ir uzrādāms vietējās pašvaldības organizētajā decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrā. Proti: reģistrs ir izveidojams elektroniskā formā, tajā norādāma decentralizētās kanalizācijas sistēmas atrašanās vietas adrese, sistēmas īpašnieks un sistēmas veids.

Iepriekš minētā informācija ir pietiekama, lai vietējā pašvaldība precīzi uzskaitītu tās teritorijā esošo decentralizēto kanalizācijas sistēmu skaitu, veidus un atrašanās administratīvās adreses.

Bet nav pietiekama, lai nodrošinātu decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontroli un uzraudzību un noteiktu minimālo biežumu notekūdeņu un nosēdumu izvešanai no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, ņemot vērā būvju veidu, ūdens patēriņu konkrētajā īpašumā un decentralizētās kanalizācijas sistēmas iekārtu tilpumu.

Līdz ar to vietējai pašvaldībai, organizējot decentralizēto kanalizācijas reģistra izveidi, būtu jāizvērtē, kuras pašvaldības iestādes, institūcijas vai kapitālsabiedrības rīcībā un pastāvīgā aktualizācijā atrodas vietējās pašvaldības teritorijas digitālais topogrāfiskais plāns, kurš aptver precīzu informāciju par decentralizētās kanalizācijas sistēmas atrašanās vietu un ierīkošanas veidu, būvniecības dokumentācija un izpilduzmērījumi.

Gadījumā, ja vietējā pašvaldība slēdz līgumu ar sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju par reģistra izveidi un uzturēšanu, tad vienlaikus ir izlemjams jautājums par piekļuves nodrošināšanu vietējās pašvaldības teritorijas digitālajiem topogrāfiskajiem plāniem, būvniecības dokumentācijai un izpilduzmērījumiem.

Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka pienākumi:

Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks līdz 2021. gada 31. decembrim nodrošina decentralizētās kanalizācijas sistēmas atbilstību MK noteikumu Nr. 384 prasībām.

Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks reģistra uzturētājam iesniedz:

1. iesniegumu par decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka decentralizēto kanalizācijas sistēmu. Iesniegumu sagatavo atbilstoši reģistra uzturētāja tīmekļvietnē vai reģistra uzturētāja juridiskajā vai faktiskajā adresē pieejamajai iesnieguma formai un līdz reģistra uzturētāja noteiktajam datumam vai sešu mēnešu laikā pēc tam, kad īpašuma tiesības ir koroborētas zemesgrāmatā, iesniedz personīgi, nosūta pa pastu vai elektroniski, ja tas sagatavots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu;

2. nekavējoties, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc notikušajām izmaiņām – paziņojumu par izmaiņām iesniegumā norādītajā informācijā;

3. mēneša laikā pēc kārtējās vai ārpuskārtas apkopes – darījumu apliecināša dokumenta kopiju par notekūdeņu krājtvertnes - notekūdeņu attīrīšanas iekārtas tehnisko apkopi.

Decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašnieki, kuru rīcībā nav notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ražotāja tehniskās dokumentācijas vai krājtvertnes un septiķa tehniskās dokumentācijas, nodrošina, ka līdz 2020. gada 1. janvārim atbilstošs

komersants apseko decentralizēto kanalizācijas sistēmu un izsniedz decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam apliecinājumu par iekārtas tehnisko stāvokli un norādījumus tās ekspluatācijai.

Ja iekārtas tehniskais stāvoklis neatbilst šo noteikumu un normatīvo aktu prasībām par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks, ja nepieciešams, veic sistēmas pārbūvi vai jaunas decentralizētās kanalizācijas sistēmas izbūvi vai uzstādīšanu, lai līdz 2021. gada 31. decembrim nodrošinātu tās atbilstību normatīvajiem aktiem.

Tālāk apskatīsim arī citus normatīvos aktus, kas var palīdzēt saistošo noteikumu izstrādē un kas regulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu darbību.

Apkopojums par citu normatīvo aktu prasībām, kas regulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu darbību

Šobrīd Latvijā ir spēkā vairāki atsevišķi likumi un MK noteikumi, kas izvirza prasības, regulē vai nosaka darbības, kas ir jāievēro decentralizēto kanalizācijas sistēmu notekūdeņu savākšanas, attīrīšanas (ja attiecas) un novadīšanas gadījumos.

„Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums” (01.01.2016.)

Likums nosaka, ka **decentralizētie kanalizācijas pakalpojumi** ir komunālo notekūdeņu savākšana no atsevišķām decentralizētām kanalizācijas sistēmām vai notekūdeņu krājtvertņēm, to transportēšana un novadīšana centralizētajā kanalizācijas sistēmā speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietās.

Ka **ūdenssaimniecības pakalpojumi** ir sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi, **decentralizētie kanalizācijas pakalpojumi**, pakalpojumi lietus ūdeņu savākšanai un novadīšanai, tai skaitā centralizētajās kanalizācijas sistēmās.

3. pants. Likuma darbības joma

Šis likums nosaka:

- 1) publisko institūciju kompetenci ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā;**
- 2) vispārīgās prasības un kārtību ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai un lietošanai;
- 3) pakalpojumu sniedzēja un pakalpojumu lietotāja tiesības un pienākumus.

.....
Publisko institūciju kompetence ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā - Ministru kabinets ir izdevis MK noteikumus Nr.174 (22.03.2016.).

6. pants. Vietējās pašvaldības kompetence

(1) Vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā. Vietējās pašvaldības dome nosaka pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus un citus noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā. Vietējās pašvaldības dome nosaka maksu par ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ko sniedz pašvaldības iestāde. Vietējās pašvaldības dome nosaka maksu par komersanta sniegtajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ja komersanta sniegto sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu apjoms katrā veidā nepārsniedz 100 000 kubikmetrus gadā. Nosakot maksu par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, vietējā pašvaldība piemēro likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktos sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas pamatprincipus.

.....
(3) Lai nodrošinātu vides aizsardzību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, vietējās pašvaldības dome, izvērtējusi centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ierīkošanas ekonomisko pamatojumu, saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas normatīvajiem aktiem teritorijas plānojumā nosaka:

- 1) apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas;
- 2) apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas.

.....

(4) Vietējās pašvaldības dome izdod saistošos noteikumus, kuros paredz:

5) decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību.

(5) Vietējās pašvaldības dome saistošajos noteikumos var paredzēt administratīvo atbildību par šā panta ceturtās daļas 1., 2., 4. un 5.punktā minēto saistošo noteikumu pārkāpšanu.

Vienlaikus, Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums uzliek pašvaldībām daudz lielāku atbildību par to, lai saistošie noteikumi būtu izstrādāti kvalitatīvi, sabiedrībai saprotami un izpildāmi, ievērojot prasības, ko nosaka gan jaunie normatīvie akti ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā, gan spēkā esošie normatīvie akti, tostarp, vides aizsardzības un būvniecības jomā.

Vietējās pašvaldības dome izdod saistošos noteikumus, kuros paredz - decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību (**pielikumā Nr. 1 - Saistošo noteikumu paraugs**).

Izstrādājot saistošos noteikumus, jāievēro sekojošais:

8. pants. Pakalpojumu sniegšanas vispārīgie noteikumi

(1) Ūdenssaimniecības pakalpojumus pakalpojumu lietotājam sniedz saskaņā ar pakalpojuma līgumu, kas noslēgts starp pakalpojumu sniedzēju un pakalpojumu lietotāju par noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojuma saņemšanu.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana un lietošana bez pakalpojuma līguma noslēgšanas ir aizliegta.

(2) Ūdenssaimniecības pakalpojumus dzīvokļu īpašniekiem un kopīpašumā esošas dzīvojamās mājas kopīpašniekiem sniedz un norēķinus par saņemtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem veic saskaņā ar pakalpojuma līgumu, kas noslēgts atbilstoši Civillikumam, Dzīvokļa īpašuma likumam, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumam, likumam "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un citu normatīvo aktu noteikumiem.

(3) Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs atbild par centralizēto ūdensapgādes sistēmu vai centralizēto kanalizācijas sistēmu un tās tehnisko stāvokli līdz piederības robežai. Ja sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs un pakalpojumu lietotājs ir vienojušies par citādu atbildības sadalījumu, tad ar to saistītie pakalpojumi nav uzskatāmi par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem.

Likums "Par pašvaldībām" (19.05.1994.)

15. pants. Pašvaldībām ir šādas autonomās funkcijas:

1) organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

.....

21. pants. Dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir attiecīgās pašvaldības pārziņā, turklāt tikai dome var:

.....

14) noteikt, ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumiem vai Ministru kabineta noteikumiem, maksu par:

.....

c) pašvaldības ūdensvada un kanalizācijas lietošanu,

.....

16) apstiprināt saistošus noteikumus un noteikt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu;

.....

23) lemt par kārtību, kādā izpildāmas šā likuma 15.pantā minētās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas, kā arī sniedzami pārskati par šo funkciju izpildi.

.....

41. pants. Pašvaldības dome pieņem:

- 1) ārējos normatīvos aktus (saistošie noteikumi);
- 2) iekšējos normatīvos aktus (noteikumi, nolikumi, instrukcijas);
- 3) individuālos aktus (administratīvie akti un citi pārvaldes lēmumi);
- 4) citus lēmumus...

.....

Pašvaldības lēmumiem un saistošajiem noteikumiem jāatbilst Satversmei, saistošiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem!

43. pants. Dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, šādos jautājumos:

- 5) par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu;
- 11) par republikas pilsētas vai novada pašvaldības inženierkomunikāciju un transporta infrastruktūras aizsardzību;
- 13) par citiem likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētajiem jautājumiem.

43.¹ pants. Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu, kurā sniegts īss projekta satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, administratīvajām procedūrām un konsultācijām ar privātpersonām.

Saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā, bet ne vēlāk kā šā likuma 30.pantā noteiktajos termiņos, izņemot šā likuma 31.pantā paredzēto gadījumu, publicē pašvaldības mājaslapā internetā, kā arī nodrošina to pieejamību pašvaldības domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

.....

45. pants. Spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Dome saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura ne vēlāk kā mēneša laikā no saistošo noteikumu saņemšanas izvērtē pašvaldības pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu.

Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi par pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu vai pašvaldībai likumā

noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts, pašvaldība publicē pieņemtos saistošos noteikumus.

Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldības dome precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un publicē precizētos saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus. Saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Republikas pilsētas domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" vai vietējā laikrakstā, vai bezmaksas izdevumā. Novada dome pieņem saistošos noteikumus, kuros nosaka saistošo noteikumu publicēšanas vietu. Saistošos noteikumus, kuros noteikta saistošo noteikumu publicēšanas vieta, publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada dome saistošo noteikumu publicēšanas vietu maina ne biežāk kā reizi gadā.

Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš.

Pašvaldības saistošos noteikumus pēc to stāšanās spēkā publicē pašvaldības mājaslapā internetā. Novada domes saistošo noteikumu pieejamību nodrošina arī novada domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

45.¹ pants. Šā likuma 45.panta otrās, trešās, ceturtās, piektās, sestās, septītās un astotās daļas noteikumi nav attiecināmi uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem teritorijas plānošanas jautājumos, kuri stājas spēkā saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma noteikumiem.

Būvniecības likums (09.07.2013.)

Būvniecības likuma mērķis ir kvalitatīvas dzīves vides radīšana, nosakot efektīvu būvniecības procesa regulējumu, lai nodrošinātu ilgtspējīgu valsts ekonomisko un sociālo attīstību, kultūrvēsturisko un vides vērtību saglabāšanu, kā arī energoresursu racionālu izmantošanu.

7. pants. Vietējās pašvaldības kompetence

(1) Likuma izpildei vietējā pašvaldība:

1) nodrošina būvniecības procesa tiesiskumu:

a) izveidojot būvvaldi savā teritorijā vai vienojoties ar citām pašvaldībām par kopīgas būvvaldes izveidi un nodrošinot būvvaldes darbībai nepieciešamos resursus, kā arī deleģējot citai pašvaldībai atsevišķu uzdevumu izpildi Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā,

b) pieņemot lēmumus par apstrīdētajiem pašvaldības būvvaldes administratīvajiem aktiem, faktisko rīcību un lēmumiem, kas apstrīdami saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

2) pieņem lēmumus par turpmāko rīcību ar tās teritorijā esošām būvēm, kuras ir pilnīgi vai daļēji sagruvušas vai nonākušas tādā stāvoklī, ka to lietošana ir bīstama vai tās bojā ainavu;

- 3) republikas pilsētās — nodarbina pilsētas arhitektu, kurš pārrauga arhitektoniskās kvalitātes principa ievērošanu;
- 4) nodrošina informācijas pieejamību būvniecības informācijas sistēmā;
- 5) šajā likumā noteiktajā kārtībā informē sabiedrību par saņemtajām būvniecības iecerēm.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētos pienākumus pašvaldība neveic attiecībā uz būvniecības procesiem vai to daļām, kas atbilstoši šā likuma 6.¹ pantā noteiktajam ir biroja vai citas institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, kompetencē. Būvvaldes un biroja, kā arī citas institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, sadarbības kārtību nosaka vispārīgie būvnoteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. un 22.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 10.07.2017.)

.....

9. pants. Būtiskās būvei izvirzāmās prasības

Būve projektējama, būvējama un ekspluatējama atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt tā, lai nodrošinātu tās atbilstību šādām būtiskām prasībām:

- 1) mehāniskā stiprība un stabilitāte;
 - 2) ugunsdrošība;
 - 3) vides aizsardzība un higiēna, tai skaitā nekaitīgums;
 - 4) lietošanas drošība un vides pieejamība;
 - 5) akustika (aizsardzība pret trokšņiem);
 - 6) energoefektivitāte;
 - 7) ilgtspējīga dabas resursu izmantošana.
- (22.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.07.2017.)

9.¹ pants. Būvnormatīvu tehniskās prasības un atkāpes no tām

.....

(7) Alternatīvos tehniskos risinājumus un atkāpes no būvnormatīvu tehniskajām prasībām speciālajos būvnoteikumos noteiktajos gadījumos saskaņo:

.....

- 2) Veselības inspekcija — higiēnas, tai skaitā nekaitīguma, jomā;
- 3) Valsts vides dienests — vides aizsardzības jomā;
- 4) būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, — vides pieejamības jomā.

.....

12. pants. Būvvalde

(3) Būvvalde atbilstoši savai kompetencei:

- 1) kontrolē būvniecības procesu un tā atbilstību šā likuma un citu būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām;
- 2) sniedz ziņas par teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumiem, kā arī teritorijā esošajiem inženiertīkliem;
- 3) informē par notiekošās būvniecības tiesisko pamatojumu un sniedz ziņas par būvi.

.....

10) veic citas ar būvniecības procesu un tā atbilstību normatīvo aktu prasībām saistītas darbības;

12) sniedz konsultācijas par būvniecības iespējām attiecīgajā teritorijā.

MK noteikumi Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” (01.10.2014.)

Izdoti saskaņā ar Būvniecības likuma 5. panta pirmās daļas 1. punktu

1. Noteikumi nosaka:

1.1. būvju iedalījumu grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības pakāpes un iespējamās ietekmes uz cilvēku dzīvību, veselību un vidi;

1.2. gadījumus, kad nepieciešama inženierizpētes darbu veikšana;

.....

1.7. principus un dokumentus, uz kuru pamata pieņemams lēmums par tādas būves sakārtošanu vai nojaukšanu, kura ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi, bīstama vai bojā ainavu.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

.....

2.16. inženiertīkls – būvju kopums, kas sastāv no cauruļvadiem, kabeļiem, vadiem, aprīkojuma, iekārtām un ierīcēm un paredzēts elektroenerģijas, siltumenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens un citu resursu ražošanai, pārvadei (transportam), uzglabāšanai vai sadalei, kā arī inženiertīklu pievadiem un iekšējiem inženiertīkliem;

2.17. inženiertīklu pievads – ārējā energoapgāde, elektronisko sakaru, ūdens un citu resursu apgādes sistēma, kas sastāv no pazemes vai (un) virszemes cauruļvadu, kabeļu, vadu un tā tehnisko ietaišu kopuma no sadales tīkla līdz būves ievada noslēgierīcei vai ievada sadalei;

.....

4. Būves iedala trīs grupās (1. pielikums) atkarībā no būvniecības sarežģītības un iespējamās ietekmes uz vidi. Pirmā ir zemākā, bet trešā ir augstākā grupa.

.....

7. Ja būvniecības ieceres iesniegums tiek iesniegts par vairāku būvju būvniecību, kuras atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam atrodas dažādās būvju grupās, būvniecības procesā piemēro kārtību, kāda speciālajos būvnoteikumos noteikta augstākas grupas būves būvniecībai. Ja būvniecības ieceres iesniegumā ir plānota ēkas būvniecība, piemēro ēku būvnoteikumus, izņemot gadījumu, ja ēka ir pakārtota inženierbūvei.

8. Atkarībā no būves grupas un speciālajos noteikumos noteiktā būvniecības procesa būvvalde pieņem lēmumu par būvniecības ieceri Būvniecības likumā noteiktajā kārtībā un termiņos. Būvdarbus var uzsākt pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas un atzīmju izdarīšanas par nosacījumu izpildi.

.....

Ja būvniecības ieceres iesniegums tiek iesniegts par vairāku būvju būvniecību, kuras atbilstoši šo noteikumu Nr.500 1.pielikumam atrodas dažādās būvju grupās, būvniecība.

1. Noteikumi nosaka:

1.1. būvju iedalījumu grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības pakāpes un iespējamās ietekmes uz cilvēku dzīvību, veselību un vidi;

1.2. gadījumus, kad nepieciešama inženierizpētes darbu veikšana;

.....

18. Inženiertīklu īpašnieki atbilstoši kompetencei nosaka konkrētas prasības būves pieslēgšanai inženiertīkliem vai to šķērsošanai. Tehniskajos noteikumos nosaka prognozēto izdevumu apmēru par pieslēgšanos inženiertīkliem vai inženiertīklu pilnveidošanu. Prognozētais izdevumu apmērs nedrīkst būt lielāks par tehnisko prasību izpildei nepieciešamajām izmaksām, kuras tieši saistītas ar īstenojamo projektu.

Decentralizētās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē un kuru kopējā jauda ir mazāka par 5 m³ diennaktī, ietilpst I grupā.

***MK noteikumi Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”
(06.06.2017.)***

1. Noteikumi nosaka:

1.1.ostu hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvniecības procesa kārtību, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgos būvspeciālistus;

.....

3.Par šajos noteikumos minēto inženierbūvju būvniecības (turpmāk – būvniecība) procesa kontroli un tiesiskumu attiecīgajā administratīvajā teritorijā ir atbildīga būvvalde, bet par būvdarbu kontroli un tiesiskumu Būvniecības likuma 6.1 panta pirmās daļas 1. punktā minētajos gadījumos – Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk – birojs).

.....

11.Būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādā atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, ievērojot Būvniecības likumā noteiktos būvniecības principus.

.....

39. Ja ekspluatācijā pieņemtas inženierbūves stāvoklis neatbilst Būvniecības likuma 9. panta otrajā daļā noteiktajām būtiskajām prasībām attiecībā uz būves lietošanas drošību, mehānisko stiprību un stabilitāti vai nonākusi tādā tehniskā stāvoklī, ka kļuvusi bīstama, bet pašvaldības lēmums nav pieņemts, personai ir tiesības ierosināt šādas inženierbūves konservāciju, piemērojot šajos noteikumos noteikto kārtību un iesniedzot attiecīgos dokumentus.

.....

94. Būvētājs bez patstāvīgas prakses tiesībām arhitektūras vai būvniecības jomā, uzņemoties būvdarbu veicēja un atbildīgā būvdarbu vadītāja pienākumus, var veikt:

.....

94.2. ūdens un kanalizācijas inženiertīklu pievadu, avota kaptāžas, grodu akas, mazās notekūdeņu attīrīšanas inženierbūves (jauda līdz 5 m³/d), sausās tualetes vai izvedamu notekūdeņu krājtvertnes būvdarbus viena zemes gabala robežās;

.....

147. Inženierbūves izpildmērījuma plānu izstrādā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, tajā papildus iekļaujot informāciju:

147.1. par inženierbūves apjoma rādītājiem (raksturlielumiem) atbilstoši nosacījumiem, kas noteikti normatīvajos aktos būvju kadastrālās uzmērīšanas jomā;

147.2. par inženierbūves lietošanas veidu atbilstoši būvju klasifikācijai.

MK noteikumi Nr.327 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 „Kanalizācijas būves” (30.06.2015.)

2. Kanalizācijas būves projektē saskaņā ar šo būvnormatīvu, citiem normatīvajiem aktiem piesārņojošu vielu emisijas un būvniecības jomā, kā arī kanalizācijas sistēmas operatora (ūdenssaimniecības pakalpojuma sniedzēja) tehniskajiem noteikumiem.

.....

4. Projektējot objektu kanalizācijas sistēmas, ņem vērā normatīvo aktu prasības teritorijas plānošanas jomā, pašvaldības teritorijas plānojumu un saistošo noteikumu prasības, kā arī veic esošo kanalizācijas būvju tehnisko, ekonomisko un higiēnisko novērtējumu, un izvērtē to kooperēšanas lietderību (neatkarīgi no piederības), paredzot to izmantošanas un darbības intensificēšanas iespējas, ņemot individuālo māju, atsevišķi novietotu ēku vai ēku kopu notekūdeņus. Būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādā saskaņoti ar ūdensapgādes būvniecības ieceres dokumentāciju.

5. Pirms izlaides ūdenstecēs vai ūdenstilpēs paredz visu notekūdeņu attīrīšanu, lai nodrošinātu to atbilstību normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī un atļauju nosacījumiem, kas izsniegtas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par piesārņojošo darbību pieteikšanas un atļauju izsniegšanas kārtību.

.....

12. Kanalizācijas sistēmu izvēlas, ņemot vērā plānoto vietu piesārņojošo vielu emisijai ūdenī, vietējos apstākļus, apvidus reljefu, vides izpētes rezultātus un citus apstākļus.

13. Decentralizētas vai centralizētas kanalizācijas sistēmas vai kanalizācijas sistēmas, kas ir kopīgas vairākām apdzīvotām vietām, atsevišķām ēku kopām un ražošanas teritorijām, projektē atbilstoši vietējās pašvaldības apstiprinātajai aglomerācijai.

.....

15. Decentralizētas kanalizācijas shēmas, pamatojot ar ekonomiskiem aprēķiniem un ņemot vērā vides aizsardzības institūciju prasības, drīkst projektēt, ja nepieciešams kanalizēt ēku kopas vai atsevišķas ēkas.

.....

17. Ražošanas notekūdeņus ievada centralizētajā kanalizācijas sistēmā atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī un kanalizācijas sistēmas operatora (ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja) tehniskajiem noteikumiem par piesārņojuma parametriem, ar kādiem ražošanas notekūdeņus var ievadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā.

.....

4.11. Asenizācijas stacijas

111. Sauso tualetu un krājvertņu saturu kanalizācijas ārējā inženiertīklā ievada caur asenizācijas stacijām vai notekūdeņu attīrīšanas būvēm, paredzot atbilstošu tehnisko risinājumu.

112. Asenizācijas stacijas izvieto kolektora tuvumā. Caur asenizācijas staciju ievadāmā šķidrums daudzums nedrīkst pārsniegt 20 % no kolektora kopējā aprēķina caurplūduma.

113. Atbilstoši kanalizācijas sistēmas operatora (ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja) prasībām notekūdeņi, ko kolektorā ievada no asenizācijas stacijas, nedrīkst saturēt rupjus mehāniskus piemaisījumus un smiltis.
(MK 28.02.2017. noteikumu Nr. 114 redakcijā)

.....

6.1. Sadzīves un ražošanas notekūdeņu attīrīšanas būves

138. Nosacījumus notekūdeņu attīrīšanai un novadīšanai no aglomerācijām, ražošanas uzņēmumiem un atsevišķiem objektiem izstrādā un apstiprina attiecīgā reģionālā vides pārvalde saskaņā ar normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

139. Ja ražošanas notekūdeņi tiek novadīti centralizētajā kanalizācijas sistēmā, jāveic to priekšattīrīšana lokālās notekūdeņu attīrīšanas būvēs atbilstoši nosacījumiem, kas noteikti iekārtas operatora un centralizētās kanalizācijas sistēmas

īpašnieka vai pārvaldītāja savstarpēji noslēgtajā līgumā atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

140. Lokālās ražošanas ūdeņu notekūdeņu attīrīšanas būves izvietojuma rūpniecības uzņēmumu teritorijā.

.....

6.2. Mazās notekūdeņu attīrīšanas būves ar jaudu līdz 20 m³/d

150. Notekūdeņu attīrīšanas un novadīšanas nosacījumus vidē nosaka reģionālā vides pārvalde, ja attīrāmo notekūdeņu apjoms pārsniedz 5 m³/d.

(MK 28.02.2017. noteikumu Nr. 114 redakcijā)

151. Notekūdeņu attīrīšanai, ja notekūdeņu apjoms nepārsniedz 5 m³/d, lieto:

151.1. septiņus kopā ar filtrācijas laukiem, apakšzemes filtrējošām drenām, smilts-grants filtriem, filtrācijas grāvjiem un filtrācijas akām;

151.2. rūpnieciski izgatavotas kompakas attīrīšanas iekārtas ar attīrīto notekūdeņu novadīšanu ūdens baseinos, meliorācijas grāvjos vai filtrēšanu gruntī (atkarībā no attīrīšanas pakāpes);

151.3. rūpnieciski izgatavotas fizikāli ķīmiskas attīrīšanas iekārtas objektiem, kuri darbojas periodiski.

(Grozīts ar MK 28.02.2017. noteikumiem Nr. 114)

152. Pašvaldības noteiktās apbūves teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās kanalizācijas sistēmas, bet kur tās nav ierīkotas, drīkst izbūvēt hermētiskas izvedamas notekūdeņu krājvertnes šādās ēkās:

152.1. dzīvojamās ēkās, kuras izmanto tikai sezonāli;

152.2. individuālajās dzīvojamās ēkās;

152.3. ražošanas uzņēmumu pārvaldes un sadzīves ēkās, kā arī ražošanas ēkās, ja maiņā strādā ne vairāk kā 15 cilvēku.

(MK 28.02.2017. noteikumu Nr. 114 redakcijā)

152.¹ Atsevišķi novietotām ēkām ārpus pašvaldības noteiktās apbūves teritorijas, kur ierīkojamas centralizētās kanalizācijas sistēmas, drīkst ierīkot hermētiskas sausās tualetes.

(MK 28.02.2017. noteikumu Nr. 114 redakcijā)

Ja attīrīšanas iekārtu jauda būs robežās no 5 m³/d – 20 m³/d, tad attīrīšanas iekārtu darbības prasības noteiks reģionālā vides pārvalde saskaņā ar MK noteikumos Nr.1082. „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” noteiktajām robežvērtībām un kas paredz attīrīšanas iekārtām tikai atbilstošu attīrīšanu, ja notekūdeņus pēc apstrādes novada pieņemtajā ūdens objektā.

MK noteikumi Nr.332 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 “Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija”” (30.06.2015.)

1.Šis būvnormatīvs nosaka prasības jaunbūvējamo un pārbūvējamo ēku iekšējo aukstā un karstā ūdens ūdensvadu, sadzīves kanalizācijas un lietussūdens novadīšanas sistēmu projektēšanai, kā arī šo inženiertīklu pārbūvei.

.....

5.Ēkas iekšējā kanalizācija ir ar ēkas ārējām sienām norobežota iekārtu un cauruļvadu sistēma, kas nodrošina sanitāri tehnisko ierīču un tehnoloģisko iekārtu notekūdeņu novadīšanu no ēkas līdz pirmajai skatai. Ja nepieciešams, projektā paredz vietējās attīrīšanas ietaises, kā arī lietussūdeņu novadīšanu kanalizācijā.

6. Visās ēkās, kuras būvē rajonā, kur ir izveidots ārējais kanalizācijas tīkls, jāieprojektē iekšējais ūdensvads un kanalizācija. Ja ēku būvē rajonā, kur nav ārējā kanalizācijas tīkla, ir nepieciešams nodrošināt notekūdeņu savākšanu un apsaimniekošanu atbilstoši Latvijas būvnormatīvam LBN 223-15 par kanalizācijas būvēm un ņemot vērā citu spēkā esošo normatīvo aktu prasības.

.....

209. Atkarībā no ēkas funkcionālā lietojuma un notekūdeņu savākšanai noteiktajām prasībām projektē šādas iekšējās kanalizācijas sistēmas:

209.1. sadzīves notekūdeņu kanalizācijas sistēma - notekūdeņu novadīšanai no sanitāri tehniskajām ierīcēm;

209.2. ražošanas notekūdeņu kanalizācijas sistēma - ražošanas notekūdeņu novadīšanai;

209.3. apvienotā notekūdeņu kanalizācijas sistēma - sadzīves notekūdeņu un ražošanas notekūdeņu novadīšanai, ja ir iespējama to kopēja transportēšana un attīrīšana;

.....

211. Atsevišķi ražošanas notekūdeņu kanalizācijas un sadzīves notekūdeņu kanalizācijas tīkli jāprojektē:

211.1. ražošanas ēkām, kuru ražošanas notekūdeņi jāattīra vai jāapstrādā;

211.2. ja pirtīs un veļas mazgātavās ierīko siltumuztvērējus, izbūvē vietējās attīrīšanas ietaises;

211.3. pārtikas veikalu, ēdināšanas un pārtikas produktu pārstrādes uzņēmumu ēkās.

212. Tehnoloģiskos notekūdeņus, tehnoloģisko tvertņu nosēdumus pēc to tīrīšanas, cilvēku veselībai un videi bīstamas vielas ir aizliegts ievadīt kanalizācijā, bet tie jānovada speciālās tvertnēs tālākai utilizācijai vai deaktivācijai.

.....

21. Vietējas ietaises notekūdeņu attīrīšanai un pārsūkņēšanai:

282. Ražošanas notekūdeņus, kurus saskaņā ar notekūdeņu novadīšanas noteikumiem nedrīkst novadīt kanalizācijas tīklā vai ūdenstilpē, kā arī ražošanas notekūdeņus, kuros ir vērtīgi ražošanas atkritumi, attīra vietējās attīrīšanas ietaisēs, ko izvieto attiecīgajā ēkā vai blakus tai.

283. Ja nepieciešams, izlietotos ķīmiskos reagentus pirms izvadīšanas no laboratorijas neitralizē ar laboratorijas līdzekļiem, turklāt notekūdeņu pH jābūt no 6,5 līdz 8,5.

284. Infekciju slimnīcu un nodaļu notekūdeņus, kā arī to mikrobioloģisko laboratoriju notekūdeņus, kurās strādā ar 2-4 bīstamības klases kultūrām, pirms ievadīšanas sadzīves kanalizācijas tīklā dezinficē.

285. Degtspējīgo vielu uztvērējos uz pievadošajiem cauruļvadiem nepieciešami hidrauliskie blīvslēgi un izplūdes vēdināšana.

286. Naftas produktu uztvērējos ievadāmos notekūdeņus iepriekš attīra dūņu vai smilšu uztvērējos.

287. Ja notekūdeņos ir peldvielas vai citi piemaisījumi, ierīko nekustināmas restes - kopīgas visai kanalizācijas sistēmai vai tikai atsevišķiem notekūdeņiem, ja piemaisījumu pārsūkņēšanai nav paredzēti sūkņi. Restes ierīko speciālās pieņemšanas tvertnes kamerās, akās vai tieši kanālos. Restu slīpuma leņķim pret horizontālo plakni notekūdeņu tecēšanas virzienā jābūt ne mazākam par 60°.

288. Neitralizatorus, smilšu uztvērējus, nostādinātājus, naftas produktu uztvērējus, restes un citas attīrīšanas ietaises, kā arī sadzīves un ražošanas kanalizācijas sūkņu stacijas projektē saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 223 par kanalizācijas būvēm.

MK noteikumi Nr.156 “Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība” (01.10.2014.)

Izdoti saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7. panta otro daļu un Būvniecības likuma 5. panta pirmās daļas 10. punktu.

1. Noteikumi nosaka institūciju, kura veic būvizstrādājumu tirgus (ražošanas un tirdzniecības vietas, būvlaukumi) uzraudzību, kā arī nosaka uzraudzības kārtību, bet būvizstrādājumiem, uz kuriem nav attiecināma Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (turpmāk – regula (ES) Nr. 305/2011), – arī kārtību, kādā izvirza prasības būvizstrādājuma atbilstībai, pieprasa un saņem būvizstrādājumu paraugus, veic laboratoriskās vai cita veida ekspertīzes, un gadījumus, kad izdevumus par attiecīgu ekspertīžu veikšanu sedz būvizstrādājuma ražotājs, importētājs vai izplatītājs.

(MK 10.02.2015. noteikumu Nr.69 redakcijā)

Likums “Par piesārņojumu” (15.03.2001.)

Šī likuma mērķis ir novērst un mazināt piesārņošanas rezultātā cilvēka veselībai un videi nodarīto kaitējumu, kā arī novērst šī kaitējuma radītās sekas, tai skaitā:

- 1.novērst piesārņojuma rašanos no visa veida piesārņojošām darbībām, bet, ja tas nav iespējams, samazināt emisijas augsnē, ūdenī un gaisā;*
- 2.novērst, bet, ja tas nav iespējams, samazināt neatjaunojamo dabas resursu un enerģijas izmantošanu, veicot piesārņojošas darbības;*
- 3.novērst, bet, ja tas nav iespējams, samazināt atkritumu radīšanu;*
- 4.nodrošināt piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu apzināšanu un reģistrāciju visā Latvijas teritorijā;*
- 5.noteikt pasākumus piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu izpētei un sanācijai;*
- 6.noteikt personas, kas sedz izdevumus par piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu izpēti un piesārņoto vietu sanāciju.*

Likumā lietotie termini:

.....

6) piesārņojoša darbība — augsnes, zemes dzīļu, ūdens, gaisa, iekārtu vai ēku un citu stacionāru objektu izmantošana, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku, kā arī darbība, kas tiek veikta piesārņotā vietā un var izraisīt piesārņojuma izplatīšanos;

7) piesārņojums — cilvēka rīcības izraisīta vielu, vibrācijas, siltuma vai trokšņa tieša vai netieša novadīšana gaisā, ūdenī vai zemē, kam var būt kaitīga ietekme uz cilvēku veselību vai vidi un kas var radīt kaitējumu īpašumam vai ietekmēt dabas resursu izmantošanu un cita veida likumīgu vides izmantošanu;

8) piesārņota vieta — augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kas satur piesārņojošas vielas;

9) potenciāli piesārņota vieta — augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc nepārbaudītas informācijas, satur vai var saturēt piesārņojošas vielas;

10) sanācija — piesārņotas vietas attīrīšana un atveseļošana vismaz līdz tādai pakāpei, ka turpmāk cilvēku veselība vai vide netiek apdraudēta, un attiecīgo teritoriju iespējams izmantot noteiktai saimnieciskai darbībai.

2. pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas, kā arī:

1) novērst piesārņojošu darbību izraisīta piesārņojuma rašanos vai, ja tas nav iespējams, samazināt emisiju augsnē, ūdenī un gaisā.

3. pants. Likuma darbības joma

(1) Šis likums nosaka prasības, kuras piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā jāņem vērā operatoram un gaisa kuģa operatoram, un piesārņojuma novēršanas un kontroles kārtību, kā arī:

1) prasības, kas jāņem vērā, uzsākot, veicot un pārtraucot piesārņojošas darbības;

2) prasības, kas jāņem vērā, izsniedzot atļaujas piesārņojošu darbību veikšanai un ūdens lietošanai, kā arī kārtību, kādā sniedzama informācija par piesārņojošām darbībām, kuru veikšanai nav nepieciešama atļauja;

.....

4) kārtību, kādā nosakāma noteiktu vielu emisijas robežvērtība, piesārņojošas darbības nosacījumi, kā arī citi ierobežojumi, kas attiecas uz piesārņojošu darbību veikšanu;

.....

9) īpaši jutīgu teritoriju noteikšanas kārtību, tai skaitā prasības attiecībā uz pilsētu un citu komunālo (turpmāk — pilsētu) notekūdeņu attīrīšanu, kā arī ūdens un augsnes aizsardzību attiecīgajās teritorijās.

.....

11. pants. Piesārņojošas darbības veikšanas nosacījumi

.....

(2) Lai nodrošinātu šā panta pirmajā daļā minēto nosacījumu ievērošanu, Ministru kabinets reglamentē:

.....

2) notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus attiecībā uz piesārņojošu vielu emisiju ūdenī;

11) noteikumus par notekūdeņu dūņu un to kompostu izmantošanu, monitoringu un kontroli.

.....

18. pants. Īpaši jutīgas teritorijas

(1) Teritorijas, kur piesārņojums var pastiprināti ietekmēt cilvēku veselību vai vidi un tās bioloģisko daudzveidību, vai teritorijas, kuras ir īpaši jutīgas pret piesārņojuma radīto slodzi, sauc par īpaši jutīgām teritorijām.

(2) Ministru kabinets reglamentē īpaši jutīgu teritoriju noteikšanas kritērijus un apsaimniekošanas kārtību, nosaka attiecīgo teritoriju robežas vai visas valsts vai noteiktu pašvaldību administratīvo teritoriju robežas kā jutīgo teritoriju robežas, kā arī to:

1) uz kurām īpaši jutīgām teritorijām attiecas paaugstinātas prasības pilsētu notekūdeņu attīrīšanai.

.....

Pašvaldībām, izstrādājot saistošos noteikumus, jāatceras būtiski Vides politiku raksturojošie principi:

- novēršanas princips – persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;

- piesardzības princips – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecinā uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- princips „piesārņotājs maksā” – persona sedz visus izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu.

Tātad var secināt, ka pašvaldība, realizējot decentralizētās kanalizācijas sistēmas izbūvi, piemēro piesardzības principu un novēršanas principu, savukārt princips „piesārņotājs maksā” tiek realizēts, nosakot prasības savos saistošajos noteikumos notekūdeņu sastāvam.

Nosakot prasības decentralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai, jāņem vērā uz Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma pamata 22.03.2016. izdotajos MK noteikumos Nr.174 „Noteikumi par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu” (5.punkts) noteiktais, ka piesārņojošo vielu koncentrācija novadāmajos notekūdeņos (tai skaitā, ražošanas notekūdeņos) nedrīkst pārsniegt 22.01.2002. MK noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” noteikto maksimālo koncentrāciju parametriem, kas raksturo tipiskus sadzīves notekūdeņus.

MK noteikumi Nr.34. „Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” (22.01.2002.)

MK noteikumi Nr.34 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 11. panta otrās daļas 2.punktu, 18. panta otrās daļas 1.punktu, 45. panta pirmo daļu un 46. panta otro daļu.

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus piesārņojošo vielu emisijai ūdenī;**
- 1.2. īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai, šādu teritoriju noteikšanas kritērijus, apsaimniekošanas kārtību un robežas;**
- 1.3. kārtību, kādā operators kontrolē piesārņojošo vielu emisijas apjomu ūdenī, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju;**
- 1.4. kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – centrs) nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai.**

2. Noteikumi attiecas uz visiem ūdeņiem:

- 2.1. virszemes ūdeņiem;**
- 2.2. pazemes ūdeņiem;**
- 2.3. notekūdeņiem (ūdeņi, kas cilvēka darbības dēļ mainījuši savas sākotnējās fizikālās, ķīmiskās vai bioloģiskās īpašības), to skaitā:**
 - 2.3.1. sadzīves notekūdeņiem (notekūdeņi, kas radušies publiskās un dzīvojamās ēkās un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas vietās dažādu fizioloģisko, higiēnas un sadzīves darbību dēļ);**
 - 2.3.2. lietūs notekūdeņiem (ūdeņi, kas veidojas no atmosfēras nokrišņiem, tiem notekot no ēku jumtiem, ielām un citām teritorijām ar pilnīgu vai daļēju virsmas segumu);**

2.3.3. ražošanas notekūdeņiem (notekūdeņi, kas radušies uzņēmējdarbības vai ražošanas vietās un nav klasificējami kā sadzīves notekūdeņi vai lietus notekūdeņi);

2.3.4. komunālajiem notekūdeņiem (sadzīves notekūdeņi, sadzīves un ražošanas notekūdeņu sajaukums un lietus notekūdeņi).

.....

7. Prioritārās vielas, arī ūdens videi īpaši bīstamās vielas ir ķīmiskas vielas, kas rada būtisku risku ūdens videi (turpmāk – prioritārās vielas). Īpaši bīstamas ir vielas, kas ir toksiskas, stabilas ūdens vidē un spēj uzkrāties dzīvajos organismos.

.....

18. Prioritāro vielu vai bīstamo vielu emisiju virszemes ūdeņos operators drīkst veikt, nepārsniedzot emisijas limitus, kas noteikti atļaujā A vai B kategorijas piesārņojošām darbībām (turpmāk - atļauja).

.....

Ja pakalpojumu sniedzējam atļaujā nav nekas noteikts, tad prioritāro un bīstamo vielu pieļaujamie kvalitātes normatīvi ir noteikti MK noteikumu Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 1.pielikuma 1. un 2. tabulā.

31.1 Prasības komunālo notekūdeņu centralizētai savākšanai un emisijai nosaka visām apdzīvotajām vietām vai to robežās esošām atsevišķām teritorijas daļām, kur iedzīvotāju skaits, apdzīvotības blīvums un ekonomiskā aktivitāte ir pietiekami koncentrēta, lai būtu ekonomiski pamatoti veidot centralizētu kanalizācijas tīklu sistēmu notekūdeņu savākšanai un novadīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vai uz to galīgās novadīšanas vietu vidē (turpmāk – aglomerācija).

.....

32. Centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīko visās aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir lielāks vai vienāds ar 2000. Par centralizētu kanalizācijas sistēmu ierīkošanu atbild vietējā pašvaldība.

33. Aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir mazāks par 2000, par centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīkošanu lemj attiecīgā pašvaldība. Šādās aglomerācijās ierīkotās centralizētās kanalizācijas sistēmas atbilst visām šo noteikumu prasībām.

34. Ja centralizētas kanalizācijas sistēmas izveide ir ekonomiski neizdevīga vai neuzlabos vides kvalitāti, notekūdeņu savākšanai izmanto decentralizētas kanalizācijas sistēmas vai cita veida ietaises (turpmāk — decentralizēta kanalizācijas sistēma), kas nodrošina līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni. Šādu lēmumu pamato ar tehniski ekonomiskās izpētes un vides izpētes rezultātiem. Ja tiek izveidota decentralizēta kanalizācijas sistēma, attiecīgā pašvaldība nodrošina visu tajās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām. Attiecīgā pašvaldība informē reģionālo vides pārvaldi par lēmumu veidot decentralizētu kanalizācijas sistēmu.

35. Ja aglomerācijā ir izveidota centralizēta kanalizācijas sistēma, vietējā pašvaldība nodrošina decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu, kā arī veic to uzskaiti atbilstoši šiem noteikumiem un normatīvajiem aktiem vides aizsardzības jomā.

36. Projektējot, būvējot un ekspluatējot centralizētu kanalizācijas sistēmu, izmanto labākos tehniskos risinājumus, kas nerada pārmērīgas izmaksas, ņemot vērā:

36.1. savācamo komunālo notekūdeņu daudzumu un sastāvu;

36.2. nepieciešamību novērst noplūdes;

36.3. nepieciešamību ierobežot virszemes ūdeņu piesārņojumu, kas rodas kanalizācijas sistēmas pārslodzes dēļ vai avāriju gadījumā lietusgāzu laikā, lai tiktu ievēroti virszemes ūdeņiem noteiktie vides kvalitātes mērķi. Pieļaujamo atšķaidījuma pakāpi un pārplūšanas biežumu nosaka saskaņā ar Latvijas būvnormatīviem.

37. Kanalizācijas sistēmu savākto notekūdeņu attīrīšanas tehnoloģijas iedala šādi:

37.1. atbilstoša attīrīšana – tādu tehnoloģiju un novadīšanas sistēmu izmantošana, kas nodrošina pieņemošā ūdensobjekta atbilstību tam noteiktajiem vides kvalitātes mērķiem un citiem normatīvajos aktos par vides aizsardzību noteiktajiem nosacījumiem;

37.2. pirmējā attīrīšana — mehāniskā vai ķīmiskā notekūdeņu attīrīšana vai cits process, kurā novadīto notekūdeņu bioloģiskais skābekļa patēriņš tiek samazināts ne mazāk kā par 20 % attiecībā pret ienākošo slodzi un kopējais suspendēto vielu daudzums tiek samazināts ne mazāk kā par 50 % attiecībā pret ienākošo slodzi;

37.3. otrējā attīrīšana — tādu tehnoloģiju izmantošana, kur galvenokārt veic bioloģisko attīrīšanu ar otrreizēju nostādināšanu vai izmanto citus procesus, kuri spēj nodrošināt no attīrīšanas iekārtām izplūstošo notekūdeņu kvalitātes atbilstību šo noteikumu 5.pielikuma 1.tabulā noteiktajām prasībām.

38. Aglomerācijās, kurās cilvēku ekvivalents ir mazāks par 2000, visiem centralizēto kanalizācijas sistēmu savāktajiem notekūdeņiem veic atbilstošu attīrīšanu, kā arī nodrošina piesārņojuma samazinājumu attiecībā pret ienākošo slodzi atbilstoši šo noteikumu 5.pielikuma 1.tabulai.

39. Aglomerācijās, kurās cilvēku ekvivalents ir no 2000 līdz 10000, visiem centralizēto kanalizācijas sistēmu savāktajiem notekūdeņiem veic vismaz otrējo attīrīšanu.

40. Aglomerācijās, kurās cilvēku ekvivalents ir lielāks par 10000, visus centralizēto kanalizācijas sistēmu savāktos notekūdeņus attīra intensīvāk, nekā nepieciešams, veicot otrējo attīrīšanu, un nodrošina notekūdeņu atbilstību šo noteikumu 5.pielikuma 1. un 2.tabulā noteiktajām prasībām.

.....

42. Neattīrītu ražošanas notekūdeņu, komunālo notekūdeņu un notekūdeņu dūņu emisija virszemes ūdeņos vai vidē, kā arī lietus kanalizācijas sistēmā ir aizliegta.

43. Ja ražošanas notekūdeņi tiek novadīti centralizētā kanalizācijas sistēmā vai uz ārējām attīrīšanas iekārtām, operators:

43.1. slēdz līgumu ar centralizētās kanalizācijas sistēmas vai attīrīšanas iekārtu īpašnieku vai pārvaldītāju. Līgumā norāda:

43.1.1. līgumslēdzējas puses;

- 43.1.2. vielas, kuras paredzēts emitēt, tai skaitā visas prioritārās vielas un bīstamās vielas, kuras konstatētas notekūdeņos, vai kuras operators prognozējis novadīt;
- 43.1.3. maksimālo ūdens un piesārņojošo vielu daudzumu, ko iekārtai atļauts emitēt;
- 43.1.4. līguma termiņu;
- 43.1.5. līguma nosacījumu pārkāpumu sekas abām pusēm;
- 43.2. veic ražošanas notekūdeņu priekšattīrīšanu, nodrošinot, lai:
- 43.2.1. netiktu nodarīts kaitējums centralizētās kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas iekārtu apkalpojošā personāla veselībai;
- 43.2.2. netiktu bojāta centralizētā kanalizācijas sistēma, attīrīšanas iekārtas un tehnoloģiskās ierīces;
- 43.2.3. netiktu traucēta attīrīšanas iekārtu darbība;
- 43.2.4. emisija no attīrīšanas iekārtām neatstātu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un neizraisītu pieņemamo ūdeņu neatbilstību šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām;
- 43.2.5. notekūdeņu dūņas būtu iespējams apsaimniekot atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nenodarot kaitējumu videi;
- 43.2.6. notekūdeņi atbilstu šo noteikumu 43.1.apakšpunktā minētā līguma nosacījumiem.

MK noteikumu Nr.34 (5.Pielikums)

Tipiskus sadzīves notekūdeņus raksturojošie parametri

4.tabula

Viela	Koncentrācija (mg/l)
Bioloģiskais skābekļa patēriņš (BSP ₅)	150-350
Ķīmiskais skābekļa patēriņš (KSP)	210-740
Kopējās suspendētās vielas	120-450
Kopējais fosfors	6-23
Kopējais slāpeklis	20-80

MK noteikumu Nr.34. 42. pants nosaka „Neattīrītu ražošanas notekūdeņu, komunālo notekūdeņu un notekūdeņu dūņu emisija virszemes ūdeņos vai vidē, kā arī lietots kanalizācijas sistēmā ir aizliegta”

Izvērtējot MK noteikumus Nr.34. „Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” prasības varam secināt, ka:

- saskaņā ar šiem ministra kabineta noteikumiem individuālās notekūdens attīrīšanas iekārtas, septiķi, biotanki, nosēdakas un viss cits, kas tiek izmantots individuālo notekūdeņu apsaimniekošanā, tiek saukts par decentralizētām kanalizācijas sistēmām;
- pašvaldību apbūves noteikumos ir jānosaka teritorijas**, kurās ir ekonomiski pamatoti būvēt centralizētas notekūdens savākšanas sistēmas un kurās teritorijās ir atļauta decentralizētu kanalizācijas sistēmu izbūve;
- ja decentralizēta kanalizācijas savākšanas sistēma ir izveidota aglomerācijas robežās, tad attīrīto notekūdeņu kvalitātei ir jābūt tādai pašai, kāda ir noteikta visai aglomerācijas teritorijai neatkarīgi no decentralizētās iekārtas veida un jaudas.** No tā izriet:
 - ja aglomerācijas robežās esošā decentralizētā kanalizācijas sistēma ir saistīta ar tādu notekūdens attīrīšanas iekārtu ekspluatāciju, kuru darbība paredz notekūdeņu attīrīšanu un attīrīto notekūdeņu

- novadīšanu dabā, tad **decentralizētās kanalizācijas attīrīšanas iekārtu darbībai ir jāatbilst prasībām, kas ir izvirzītas visai aglomerācijai** un novadīto attīrīto notekūdeņu emisijas vērtībām ir jāatbilst aglomerācijas emisijas vērtībām;
- ja decentralizēta kanalizācijas savākšanas sistēma ir izveidota ārpus aglomerācijas robežām, tad attīrīto notekūdeņu kvalitātei ir jāpiemēro MK noteikumos Nr.34. noteiktās minimālās prasības.

Likums “Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums” (01.01.2010.)

2. pants. Likuma mērķis un uzdevums

(1) Šā likuma mērķis ir:

- 1) nodrošināt dzīvojamo māju ekspluatāciju un uzturēšanu (fizisku saglabāšanu visā to ekspluatācijas laikā) atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- 2) veicināt dzīvojamo māju uzlabošanu visā to ekspluatācijas laikā;
- 3) nodrošināt ikvienas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas procesa nepārtrauktību;
- 4) saglabāt un attīstīt dzīvojamo māju kā vides objektu estētiskās vērtības un līdz ar to arī attiecīgās vides estētiskās vērtības;
- 5) dzīvojamo māju ekspluatācijas laikā novērst ar sabiedrības un vides drošību saistītus riskus;
- 6) pilnveidot dzīvojamo māju pārvaldīšanā iesaistīto personu kvalifikāciju, lai uzlabotu pārvaldīšanas darba organizāciju un efektivitāti.

(2) Likums nosaka dzīvojamo māju pārvaldīšanas principus, dzīvojamo māju pārvaldīšanas procesā iesaistīto personu savstarpējās attiecības, tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī valsts un pašvaldības kompetenci šajā jomā.

.....

4. pants. Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principi

Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principi ir šādi:

- 1) pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā;
- 2) pēc iespējas optimālu pārvaldīšanas darba metožu izvēle, tajā skaitā optimālu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumu veidošana, samērojot tos ar dzīvojamās mājas īpašnieka maksātspēju;
- 3) sniegto pakalpojumu saturs un kvalitāte nodrošina pārvaldāmās dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā;
- 4) indivīda drošības vai veselības aizskārums nepieļaujama pārvaldīšanas procesā;
- 5) apkārtējās vides kvalitātes saglabāšanas un uzlabošanas nodrošināšana pārvaldīšanas procesā.

.....

6. pants. Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības

(1) Dzīvojamās mājas pārvaldīšana ietver:

- 1) obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības;
- 2) citas pārvaldīšanas darbības.

(2) Obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir šādas:

- 1) dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) (turpmāk — uzturēšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām:
 - a) dzīvojamās mājas sanitārā apkope,
 - b) siltumenerģijas, arī dabasgāzes, piegāde, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana, sadzīves atkritumu izvešana, slēdzot attiecīgu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju (turpmāk — dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamais pakalpojums),

- c) elektroenerģijas nodrošināšana dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajai daļai (arī kopīpašumā esošo iekārtu darbības nodrošināšanai),
- d) dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts,
- e) dzīvojamai mājai kā vides objektam izvirzīto prasību izpildes nodrošināšana,
- f) dzīvojamās mājas energoefektivitātei izvirzīto minimālo prasību izpildes nodrošināšana;

.....

17.⁴ pants. Pakalpojuma sniedzēja kompetence

(1) Pakalpojuma sniedzēja pienākums ir veikt ekonomiski pamatotus aprēķinus un nodrošināt dzīvojamās mājas īpašniekam iespēju saņemt vispusīgu un pilnīgu informāciju par tā piedāvāto pakalpojumu cenu.

Ministru kabineta noteikumi Nr.906 “Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi” (02.10.2010.)

2. Dzīvojamās mājas pārvaldītājs nodrošina sanitārās apkopes prasību izpildi dzīvojamā mājā, lai nepieļautu apdraudējuma iestāšanos.

.....

10. Ja dzīvojamā mājā izbūvēta sausā tualete, izvedama notekūdeņu krājvertne vai individuāla notekūdeņu attīrīšanas iekārta, dzīvojamās mājas pārvaldītājam ir pienākums sekot līdzi to stāvoklim, nodrošinot būvju uzturēšanu atbilstošā tehniskā kārtībā un nepieciešamo tilpņu savlaicīgu izvešanu uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

MK noteikumi Nr.907 “Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām” (02.10.2010.)

Izdoti saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta piekto daļu.

II. Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskās apkopes intervāli un apsekošana

.....

6. Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

7. Ja dzīvojamā mājā atrodas citām personām piederošas iekārtas un inženierkomunikācijas, dzīvojamās mājas pārvaldītājs nedrīkst liegt attiecīgās inženierkomunikācijas īpašniekam nodrošināt tās tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi un tehnisko apsekošanu.

8. Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskās apkopes intervālus un tehniskās apkopes darbības nosaka ražotājs vai normatīvie akti. Ja nav pieejama ražotāja instrukcija vai minētos intervālus un darbības nenosaka normatīvie akti, tās nosaka dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

9. Ja dzīvojamā mājā atrodas citām personām piederošas iekārtas un inženierkomunikācijas, to tehniskās apkopes intervālus un tehniskās apkopes darbības nosaka attiecīgās iekārtas vai inženierkomunikācijas īpašnieks, ja tos nav noteicis ražotājs vai normatīvie akti.

10. Piesaistītā zemesgabala vizuālās pārbaudes ietvaros tiek veiktas šādas darbības:

.....

10.4. **divas reizes gadā** – notekūdeņu krājvertņu un individuālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, atkritumu konteineru un to laukumu vai atrašanās vietu vizuālā pārbaude.

.....

13. Reizi mēnesī veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude:

.....

13.3. kanalizācijas sistēmai;

.....

III. Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju bojājumu novēršanas termiņi

17. Ārpuskārtas remontu veic, ja ir konstatēti šādi dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju bojājumi:

.....

17.10. bojājumi cauruļvados un to sajūgumos ar veidgabaliem, armatūru un ierīcēm;

17.11. dzīvojamās mājas elektroapgādes kabeļa bojājumi, kas var radīt elektroenerģijas piegādes pārtraukumus apgaismei vai radīt ierīču un inženierkomunikāciju darbības traucējumus;

.....

17.15. citi šajā punktā neminēti bojājumi, ja to neatliekamu novēršanu paredz normatīvie akti vai ja tie rada būtisku apdraudējumu;

17.16. inženierkomunikāciju ievadu hermetizācijas bojājumi.

(Grozīts ar MK 20.09.2011. noteikumiem Nr.720)

18. Tādu dzīvojamās mājas, tās iekārtu un inženierkomunikāciju bojājumu novēršanu, kas nav minēti šo noteikumu 17.punktā, veic dzīvojamās mājas pārvaldītāja noteiktajā termiņā.

19. Ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos, dzīvojamās mājas pārvaldītājs veic nepieciešamos pasākumus minēto apstākļu novēršanai.

MK noteikumi Nr.962 “Valsts vides dienesta nolikums” (01.01.2005.)

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16. panta pirmo daļu

1. Valsts vides dienests (turpmāk — dienests) ir vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

(Grozīts ar MK 25.06.2009. noteikumiem Nr.606; MK 27.08.2013.noteikumiem Nr.641)

2. Dienesta darbības mērķis ir nodrošināt, lai tiktu ievēroti normatīvie akti vides aizsardzības, radiācijas drošības un kodoldrošības un dabas resursu izmantošanas jomā, kā arī veicināt dabas resursu un enerģijas ilgtspējīgu izmantošanu.

(Grozīts ar MK 25.06.2009. noteikumiem Nr.606)

3. Dienestam ir šādas funkcijas:

3.1. vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veikt vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli Latvijas teritorijā, kontinentālajā šelfā un Baltijas jūras Latvijas Republikas ekonomiskajā zonā;

.....

4. Dienests veic vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, kā arī:

4.1. kontrolē normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvu un izmantošanu, dabas aizsardzību, piesārņojošo vielu emisiju vidē, bīstamo un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, darbībām ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem, kā arī par radiācijas drošību un kodoldrošību noteikto prasību ievērošanu;

Būvvaldes tiesības nosacījumu noteikšanā decentralizēto sistēmu ierīkošanai, (var būt arī cita pašvaldības iestāde, atbilstoši nolikumam)

1. Būvvalde ir institūcija, kas noteikto pilnvaru ietvaros veic pašvaldības kompetencē esošās funkcijas būvniecības un topogrāfisko datu uzkrāšanas jomā un ir pakļauta domei.

2. Būvvaldes darbības mērķis ir līdzsvarotas vides veidošana un būvniecības stratēģijas izstrādāšana, realizācija un kontrole pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk – teritorija) atbilstoši tās attīstības plānam, teritorijas plānojumam un apbūves noteikumiem.

UN

Būvvaldes darbības mērķis ir būvniecības procesa tiesiskuma nodrošināšana, realizācija un kontrole, līdzsvarotas vides veidošana un būvniecības stratēģijas izstrādāšana, realizācija un kontrole pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk - teritorija) atbilstoši tās attīstības plānam, teritorijas plānojumam un apbūves noteikumiem.

3. Būvvalde sadarbībā ar valsts un pašvaldības institūcijām darbojas saskaņā ar Būvniecības likuma, Ģeotelpiskā informācijas likuma, Vispārīgo būvnoteikumu, teritoriālplānošanas noteikumu, Latvijas būvnormatīvu un citu normatīvo aktu prasībām.

Būvvaldes funkcijas, tiesības un atbildība

4. Būvvalde tiesību aktos noteikto uzdevumu izpildei, nodrošinot būvniecības procesa tiesiskumu, veic sekojošas funkcijas:

4.1. pārzina un koordinē būvniecību pašvaldības teritorijas robežās, ievērojot teritorijas plānošanas, sociāli ekonomiskās, vides aizsardzības, kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības un vides vizuālās kvalitātes prasības;

4.2. reģistrē būvniecības pieteikumus – uzskaites kartes, fizisko un juridisko personu iesniegumus u.c. dokumentāciju saistībā ar būvniecību, izskata un izvērtē tos, sniedz atzinumus par būvniecības iecerēm un pieņem lēmumus, izsniedz būvprojektēšanai pieprasītos dokumentus, materiālus, tai skaitā Plānošanas un arhitektūras uzdevumus vai/un Inženierbūvju plānošanas uzdevumus, vai motivēti noraida būvniecības pieteikumus;

Likums “Autopārvadājumu likums” (26.09.1995.)

Likumā ir lietoti šādi termini:

.....

4) autopārvadājums — jebkura autotransporta līdzekļa pārvietošanās pa ceļu, pārvadājot pasažierus vai kravu;

5) autopārvadājumu vadītājs — pārvadātāja pilnvarota fiziskā persona, kas vada pārvadājumu operācijas;

6) autotransporta līdzeklis — transportlīdzeklis ar motoru (izņemot traktoros un pašgājējas mašīnas), kuru lieto pasažieru vai kravas pārvadāšanai pa bezsliežu ceļiem. Piekabes un puspiekabes tiek uzskatītas par autotransporta līdzekļa daļu;

.....

8) ātri bojājošās kravas — lauksaimniecības un zivju produkti, kā arī cita krava, kuru pārvadājot jāievēro īpašs temperatūras režīms un kura jāpārvadā ar specializētiem autotransporta līdzekļiem;

.....

11) bīstamā krava — krava, kas uzskatāma par bīstamo kravu Bīstamo kravu aprites likuma izpratnē;

12) ekspeditors — komersants, kurš atbilstoši līgumam, kas noslēgts ar kravas nosūtītāju, organizē kravu pārvadājumus un sniedz ar šiem pārvadājumiem saistītos pakalpojumus;

.....

16) krava — pārvadāšanai pieteikta lieta (produkcija, preces, saiņi, konteineri un citi priekšmeti);

.....

27) pašpārvadājumi — pārvadājumi, kuri bez maksas tiek veikti ar komersanta, zemnieku vai zvejnieku saimniecības, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, valsts vai pašvaldību institūcijas, biedrības vai nodibinājuma (turpmāk — pašpārvadājuma veicējs) īpašumā esošiem vai iznomātiem transportlīdzekļiem, kurus vada pats pašpārvadājuma veicējs vai viņa darbinieks, lai pašpārvadājuma veicēja vajadzībām pārvadātu personas vai kravu, kura ir viņa īpašums vai kuru viņš nopircis, pārdevis, iznomājis, izīrējis, ieguvis, izgatavojis, pārstrādājis vai remontējis. Pašpārvadājumi ir tikai pašpārvadājuma veicēja papilddarbība;

.....

31) šķidrā krava — nafta un naftas produkti, spirts, augu eļļa, dzīvnieku tauki un cita krava, ko pārvadā noslēgtās tilpnēs;

.....

33) transporta ekspedīcijas pakalpojumi — ar kravas nosūtīšanu, pārvadāšanu, saņemšanu un uzglabāšanu saistītu pakalpojumu un darbu komplekss, kuru veic par maksu.

.....

2. pants. Likuma darbība

Šis likums reglamentē tiesiskās attiecības starp pārvadātāju, kas pasažieru un kravas pārvadājumus ar autotransporta līdzekļiem veic kā profesionālu darbību, un nosūtītāju, saņēmēju vai pasažieriem.

.....

7. pants. Kravas pārvadājuma līgums

(1) Kravas pārvadājumi ar autotransportu tiek veikti saskaņā ar līgumu, pēc kura pārvadātājs apņemas nogādāt nosūtītāja uzticēto kravu galapunktā un izsniegt to saņēmējam, bet nosūtītājs apņemas samaksāt par kravas pārvadājumu.

(2) Pusēm aizliegts kravas pārvadājuma līgumā ietvert tādus noteikumus, kuru izpildīšana var izraisīt autovadītāja darba un atpūtas režīma, kā arī satiksmes noteikumu pārkāpumus.

(3) Ja kravas pārvadājuma līgums tiek noslēgts ar ekspeditoru un ekspeditors rīkojas savā vārdā, līgumā nosakot pārvadājuma cenu, uz ekspeditoru saskaņā ar šo likumu attiecināmi nosūtītāja pienākumi un atbildība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 29.12.2004.)

.....

9. pants. Pavadzīmes saturs

(1) Ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi, pavadzīmi noformē vismaz trijos eksemplāros un tos paraksta nosūtītājs un pārvadātājs. Pirmo pavadzīmes eksemplāru izsniedz nosūtītājam, otro — saņēmējam, bet trešais pavadzīmes eksemplārs paliek pie pārvadātāja.

(2) Pavadzīmi sagatavo nosūtītājs. Ja nosūtītājs vai pārvadātājs to vēlas, pavadzīmi var rakstīt katram autotransporta līdzeklim vai katra veida kravai, vai katrai kravas daļai (partijai) atsevišķi.

(3) Pavadzīmē ietveramas šādas ziņas:

- 1) pavadzīmes izrakstīšanas vieta un datums;
- 2) nosūtītāja nosaukums (vai vārds un uzvārds) un adrese;
- 3) pārvadātāja nosaukums (vai vārds un uzvārds) un adrese;
- 4) kravas pieņemšanas vieta un datums un nogādāšanas vieta;
- 5) saņēmēja nosaukums (vai vārds un uzvārds) un adrese;
- 6) kravas raksturošanai pieņemtais apzīmējums un tās iesaiņojuma veids; ja tiek pārvadātas bīstamas kravas, — to vispārpieņemtie apzīmējumi;
- 7) kravas vienību skaits, to speciālais marķējums un numerācija;
- 8) kravas bruto svars vai kravas daudzums citās mērvienībās;
- 9) ar kravas pārvadāšanu saistītie maksājumi (pārvadājuma maksa, papildmaksājumi, muitas nodevas un nodokļi), kā arī citi maksājumi no kravas pārvadājuma līguma noslēgšanas brīža līdz kravas izsniegšanai;
- 10) instrukcijas, kas jāievēro, noformējot muitas dokumentus par preču un priekšmetu izvešanu pāri Latvijas valsts robežai muitas kontrolē un izpildot citu kontroles iestāžu prasības;

.....

12) intermodālā pārvadājuma gadījumā konteinera vai maināmās virsbūves svars, ko izmanto attiecīgā pārvadājuma ietvaros.

(4) Ja nepieciešams, pavadzīmē norādāms arī:

- 1) aizliegums veikt pārkraušanu;
- 2) maksājumi, kas jānokārto nosūtītājam;
- 3) maksājumi, kas jānokārto, nododot kravu;
- 4) tās kravas vērtība, kuras nogādāšanā nosūtītājs ir īpaši ieinteresēts;
- 5) nosūtītāja instrukcijas pārvadātājam par kravas apdrošināšanu;
- 6) saskaņots termiņš, kurā jāveic pārvadājums;
- 7) pārvadātājam nodotie dokumenti.

(5) Pavadzīmē var minēt jebkuras citas nepieciešamās ziņas.

(6) Pavadzīme ir indosējama, ja tas pavadzīmē ir tieši norādīts.

(7) Pavadzīmes nenoformēšana vai nozaudēšana neietekmē pārvadājuma līguma spēkā esamību, ja puses neiebilst pret līguma izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.12.2004. un 15.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2017.)

.....

12. pants. Nosūtītāja un pārvadātāja pienākumi, pieņemot un nododot kravu pārvadāšanai

(1) Nosūtītāja pienākums ir nodot kravu pārvadāšanai tādā tarā vai iesaiņojumā, kāds nepieciešams kravas saglabāšanai.

(2) Krava jāsagrupē un nepieciešamie dokumenti jāsagatavo katram saņēmējam atsevišķi.

(3) Pieņemot kravu pārvadāšanai, pārvadātājs pēc nosūtītāja pieprasījuma uzrāda viņam pārvadājuma tiesības apliecinājošus dokumentus. Pārvadātājam jāpārbauda, vai krava autotransporta līdzeklī iekrauta un nostiprināta atbilstoši satiksmes drošības un autotransporta līdzekļa ekspluatācijas prasībām. Ja pārvadātājs, veicot ārējo apskati, konstatējis, ka krava iekrauta un nostiprināta nepareizi un ir apdraudēta tās saglabāšana, viņa pienākums ir par to ziņot nosūtītājam. Nosūtītājam pēc pārvadātāja pieprasījuma jānovērš kravas iekraušanā un nostiprinājumā konstatētie trūkumi. Kravas izvietošanas un nostiprināšanas noteikumus izdod Ministru kabinets.

.....

16. pants. Pienākumi un tiesības rīkoties ar kravu

(1) Nosūtītājam ir tiesības pieprasīt, lai pārvadātājs pārtrauc pārvadājumu, maina kravas nogādes vietu vai izsniedz kravu saņēmējam, kurš nav norādīts pavadzīmē.

(2) Nosūtītājs zaudē šā panta pirmajā daļā norādītās tiesības no brīža, kad pavadzīmes otrais, trešais un ceturtais eksemplārs nodots saņēmējam. No šā brīža pārvadātājam jāievēro saņēmēja norādījumi. Nosūtītājs zaudē šā panta pirmajā daļā norādītās tiesības arī gadījumos, kad krava nozaudēta vai nav pienākusi noteiktajā termiņā, kā arī no brīža, kad saņēmējam ir radušās tiesības celt personīgu prasību sakarā ar kravas nozaudēšanu.

(3) Ja, realizējot savas tiesības rīkoties ar kravu, saņēmējs dod norādījumu nodot kravu citai personai, šī persona nav tiesīga pāradresēt kravu.

(4) Tiesības rīkoties ar kravu tiek realizētas, ievērojot šādus noteikumus:

1) nosūtītājam ir jāiesniedz pārvadātājam pavadzīmes pirmais eksemplārs, kurā ierakstīti jauni norādījumi un kārtība, kādā pārvadātājam atlīdzināmi izdevumi un zaudējumi, kas varētu rasties, pildot šos norādījumus;

2) šo norādījumu izpildei jābūt iespējamai tajā brīdī, kad tiesības rīkoties ar kravu saņem persona, kurai tie jāpilda;

3) norādījumu izpilde nedrīkst traucēt normālu darba gaitu pārvadātāja uzņēmumā un nodarīt zaudējumus citiem nosūtītājiem un saņēmējiem;

4) nedrīkst pieļaut kravas sadalīšanu, ja tai ir viena pavadzīme vai krava nav dalāma.

.....

17. pants. Kravas daudzuma noteikšana, marķēšana un iesaiņošana

(1) Nododot un pieņemot pārvadāšanai kravu, ko pārvadā bez taras, kā arī beramo, šķidro un konteineros esošo kravu, nosūtītājam jānosaka un jāuzrāda pavadzīmē šīs kravas svars.

Likums "Administratīvā procesa likums" (01.02.2004.)

.....

4. pants. Administratīvā procesa principi

(1) Administratīvajā procesā piemēro šādus vispārējos tiesību principus:

1) privātpersonas tiesību ievērošanas princips (5. pants);

2) vienlīdzības princips (6. pants);

3) tiesiskuma princips (7. pants);

4) tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips (8. pants);

5) patvaļas aizlieguma princips (9. pants);

6) tiesiskās palāvības princips (10. pants);

7) likuma atrunas princips (11. pants);

8) demokrātiskās iekārtas princips (12. pants);

9) samērīguma princips (13. pants);

10) likuma prioritātes princips (14. pants);

11) procesuālā taisnīguma princips (14.1 pants).

(2) Administratīvajā procesā piemēro arī šā panta pirmajā daļā neminētus vispārējos tiesību principus, kuri atklāti, atvasināti vai attīstīti iestāžu praksē vai tiesu judikatūrā, kā arī tiesību zinātnē.

(3) Administratīvajam aktam un iestādes faktiskajai rīcībai (7.nodaļa) jāatbilst šā panta pirmajā daļā minētajiem vispārējiem tiesību principiem.

(4) Šajā likumā privātpersonai noteikto tiesību izmantošana pati par sevi nevar privātpersonai radīt nelabvēlīgas, tai skaitā privāttiesiskas sekas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. un 26.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2006.)

5. pants. Privātpersonas tiesību ievērošanas princips

Administratīvajā procesā, it īpaši pieņemot lēmumu pēc būtības, iestāde un tiesa piemērojamo tiesību normu ietvaros veicina privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

6. pants. Vienlīdzības princips

Pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde un tiesa pieņem vienādus lēmumus (pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem vai tiesiskajiem lietas apstākļiem, — atšķirīgus lēmumus) neatkarīgi no administratīvā procesa dalībnieku dzimuma, vecuma, rases, ādas krāsas, valodas, reliģiskās pārliecības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, sociālās izcelšanās, tautības, izglītības, sociālā un mantiskā stāvokļa, nodarbošanās veida un citiem apstākļiem.

(15.01.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

7. pants. Tiesiskuma princips

Iestādes un tiesas rīcībai jāatbilst tiesību normām. Iestāde un tiesa darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim.

8. pants. Tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips

Iestāde un tiesa, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes (gramatisko, sistēmisko, vēsturisko un teleoloģisko metodi), lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu (17. pants).

9. pants. Patvaļas aizlieguma princips

Administratīvo aktu un tiesas nolēmumu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem.

10. pants. Tiesiskās palāvības princips

Privātpersona var palauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

11. pants. Likuma atrunas princips

Privātpersonai nelabvēlīgu administratīvo aktu izdot vai faktisku rīcību veikt iestāde var uz Satversmes, likuma, kā arī uz starptautisko tiesību normas pamata. Ministru kabineta noteikumi vai pašvaldību saistošie noteikumi var būt par pamatu šādam administratīvajam aktam vai faktiskai rīcībai tikai tad, ja Satversmē, likumā vai starptautisko tiesību normā tieši vai netieši ir ietverts pilnvarojums Ministru kabinetam, izdodot noteikumus, vai pašvaldībām, izdodot saistošos noteikumus, tajos paredzēt šādus administratīvos aktus vai faktisko rīcību. Ja Satversme, likums vai starptautisko tiesību norma ir pilnvarojusi Ministru kabinetu, tad Ministru kabinets savukārt ar noteikumiem var pilnvarot pašvaldības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

12. pants. Demokrātiskās iekārtas princips

Iestāde un tiesa, piemērojot tiesību normas, apsver, vai privātpersonai nelabvēlīgs administratīvais akts vai faktiskā rīcība ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu citu privātpersonu tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību vai tikumību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

13. pants. Samērīguma princips

Labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. un 26.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2006.)

14. pants. Likuma prioritātes princips

Privātpersonai labvēlīgu administratīvo aktu, kas regulē tiesiskās attiecības demokrātiskai sabiedrībai un valsts iekārtai būtiski svarīgā jautājumā (vārda un preses brīvība, domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvība, pulcēšanās un biedrošanās brīvība, kā arī politiskā sistēma), iestāde var izdot uz Satversmes vai likuma pamata.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.01.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

14.1 pants. Procesuālā taisnīguma princips

Iestāde un tiesa, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus. Amatpersona, par kuras objektivitāti var pastāvēt pamatotas šaubas, nepiedalās lēmuma pieņemšanā.

(15.01.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.02.2004.)

.....

Likums “Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss” (01.07.1985.)

Šis likums nosaka piemērojamo sodu apmērus par neattīrītu notekūdeņu novadīšanu dabā. un citiem vides aizsardzības prasību pārkāpumiem.

.....

55. pants. Zemes dzīļu aizsardzības noteikumu pārkāpšana

Par derīgo izrakteņu iegulu teritoriju patvaļīgu apbūvi; par zemes dzīļu aizsardzības noteikumu pārkāpšanu attiecībā uz apkārtējās vides, ēku vai būvju aizsardzību pret zemes dzīļu izmantošanas darbu kaitīgo ietekmi; **par pazemes ūdeņu režīma novērošanas urbumu**, kā arī ģeodēzisko zīmju vai licences laukuma robežpunktu iznīcināšanu -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām - no simt četrdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro.

.....

57. pants. Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā un tauvas joslā noteikto prasību un aprobežojumu pārkāpšana

Par vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā un tauvas joslā noteikto prasību un aprobežojumu pārkāpšanu -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no trīsdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro, amatpersonām — no septiņdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro, bet juridiskajām personām — no simt četrdesmit līdz divtūkstoš deviņsimt euro.

58. pants. Vides piesārņošana un piegružošana

Par gaisa, zemes, mežu vai **iekšējo ūdeņu (virszemes vai pazemes) piesārņošanu ar notekūdeņiem, ķīmiskām vielām, tai skaitā bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem**, piegružošana vai citādu kaitīgu iedarbību uz tiem jebkādā veidā —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanai izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas, bet juridiskajām personām — no trīssimt piecdesmit līdz divtūkstoš deviņsimt euro, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanai izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

.....

62. pants. **Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības vai lietošanas noteikumu vai prasību pārkāpšana**

Par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības vai lietošanas noteikumu vai prasību pārkāpšanu -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit pieciem līdz tūkstoš četrsimt euro, bet juridiskajām personām — no simt četrdesmit līdz divtūkstoš deviņsimt euro.

Par virszemes vai pazemes ūdens resursu lietošanu bez nepieciešamās ūdens resursu lietošanas atļaujas vai par atļaujas nosacījumu pārkāpšanu —

uzliek naudas sodu fiziskajām vai juridiskajām personām no trīsdesmit līdz trīssimt piecdesmit euro.

.....

64. pants. Ūdens objektu lietošanas noteikumu pārkāpšana

Par patvaļīgu darbu veikšanu ūdens objektā vai ūdens objekta aizsargjoslā, kuri var izraisīt ūdens objekta hidroloģiskā režīma maiņu, par hidrotehnisko būvju darbību bez ūdens resursu lietošanas atļaujas vai par ūdens resursu lietošanas atļaujas nosacījumu pārkāpšanu, par ūdens objektu, izņemot hidroelektrostaciju hidrotehniskās būves, ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu pārkāpšanu —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām — no divsimt astoņdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro.

65. pants. Dabas resursu vai **vidi piesārņojošo vielu uzskaites noteikumu pārkāpšana**

Par dabas resursu vai to izmantošanas uzskaites noteikumu pārkāpšanu, vidi piesārņojošo vielu uzskaites noteikumu pārkāpšanu vai neatbilstošu ziņu sniegšanu, vai nepamatotu atteikšanos sniegt ziņas par vides kvalitāti -

uzliek naudas sodu amatpersonām no simt četrdesmit līdz septiņsimt euro.

66. pants. Vidi ietekmējošo būvju un ietaišu bojāšana vai iznīcināšana

Par ūdenssaimniecības būvju un ietaišu, drenāžas sistēmu, meža nosusināšanas grāvju, meža vai lauku ceļu, kā arī citu vidi ietekmējošo būvju vai ietaišu bojāšanu vai iznīcināšanu -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām - no simt četrdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro.

.....

72. pants. Attīrīšanas iekārtu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana

Par attīrīšanas būvju, iekārtu vai aparatūras ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no trīsdesmit līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām — no simt četrdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro.

Par jaunu vai rekonstruētu rūpniecības, lauksaimniecības, komunālās saimniecības vai citu objektu pieņemšanu un nodošanu bez projektā paredzētajām būvēm vai ietaisēm, kas novērš dabas resursu piesārņošanu, piegružošanu vai šo objektu kaitīgu iedarbību uz apkārtējo vidi, -

uzliek naudas sodu amatpersonām no trīsdesmit līdz septiņsimt euro.

.....

74.¹ pants. **Vides aizsardzības prasību pārkāpšana, ekspluatējot pārvietojamās cisternas,** degvielas uzpildes stacijas un naftas bāzes

Par vides aizsardzības prasību pārkāpšanu, ekspluatējot pārvietojamās cisternas, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām no septiņdesmit līdz trīssimt piecdesmit euro.

Par vides aizsardzības prasību pārkāpšanu, ekspluatējot degvielas uzpildes stacijas, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt euro.

Par vides aizsardzības prasību pārkāpšanu, ekspluatējot naftas bāzes, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām no septiņsimt līdz septiņtūkstoš simt euro.

75. pants. Atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšana

Par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu vai atkritumu pārrobežu (starptautisko) pārvadājumu noteikumu pārkāpšanu -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz tūkstoš euro, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanai izmantotos transportlīdzekļus, vai bez konfiskācijas, bet juridiskajām personām — no divsimt astoņdesmit līdz divtūkstoš simt euro, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanai izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

Par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām — no četrsimt trīsdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro.

76. pants. Pesticīdu, augšanas stimulatoru, minerālmēsļu vai **citu vielu transportēšanas, uzglabāšanas vai lietošanas noteikumu pārkāpšana**

Par pesticīdu, augšanas stimulatoru, minerālmēsļu vai citu vielu transportēšanas, uzglabāšanas vai lietošanas noteikumu pārkāpšanu, kas kaitē vai būtu varējusi kaitēt videi, -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no trīsdesmit līdz četrsimt trīsdesmit euro, bet juridiskajām personām - no simt četrdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro.

.....

83. pants. **Piesārņojošo vielu emisiju ierobežojošu pasākumu neveikšana** nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu periodos

Par piesārņojošo vielu emisiju regulējošu vai ierobežojošu pasākumu neveikšanu, ja ir saņemtas ziņas par nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem vai hidroloģiskajiem apstākļiem, kā rezultātā ir radīts kaitējums videi, bioloģiskajai daudzveidībai, dabas resursiem vai cilvēku veselībai, -

uzliek naudas sodu amatpersonām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro.

84. pants. Vides informācijas slēpšana vai sagrozīšana

Par neziņošanu vides aizsardzības vai pašvaldību institūcijām par bīstamu vai citu kaitīgu vielu vai piesārņojošo vielu emisiju vidē, kā arī par vides informācijas slēpšanu vai tās atspoguļošanu sagrozītā veidā; par dabas resursu izmantošanas vai vides aizsardzības statistikas gada pārskatu vai ikgadējo pārskatu par siltumnīcefekta gāzu emisiju neiesniegšanu vai datu sagrozīšanu; par monitoringa datu slēpšanu vai sagrozīšanu —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt desmit līdz tūkstoš četršimt euro, atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Par informācijas neiesniegšanu vai nepatiesas informācijas sniegšanu, pārkāpjot ietekmes uz vidi novērtējuma normatīvajos aktos noteiktās prasības, —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz divsimt astoņdesmit euro, amatpersonām — no septiņdesmit līdz trīssimt piecdesmit euro, bet juridiskajām personām — no simt četrdesmit līdz piecsimt septiņdesmit euro.

.....

85.¹ pants. **Apzināti nepatiesu ierakstu izdarīšana projektu dokumentācijā par tās atbilstību vides aizsardzības normām vai prasībām**

Par projektu dokumentācijā apzināti izdarītiem nepatiesiem ierakstiem par ražošanas vai citu objektu celtniecības, rekonstrukcijas vai paplašināšanas projektu dokumentācijas atbilstību vides aizsardzības normām vai prasībām -

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro, amatpersonām — no simt četrdesmit līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām — no divsimt astoņdesmit līdz tūkstoš četršimt euro.

.....

Šī paša likuma 231.pants Vides aizsardzības valsts iestādes nosaka, ka „Vides aizsardzības valsts iestādes izskata lietas par administratīvajiem pārkāpumiem, kuri paredzēti šā kodeksa 47., 48., 51.—53., 53.2, 54.1—69., 71., 72.—79., 80.2—88.9, 103.8 un 155.18 pantā.

Izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus vides aizsardzības valsts iestāžu vārdā ir tiesīgi:

1) Valsts vides dienesta ģenerāldirektors, ģenerāldirektora vietnieks, reģionālās vides pārvaldes, Radiācijas drošības centra direktors un direktora vietnieks, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektors un ģenerāldirektora vietnieks, Dabas aizsardzības pārvaldes teritoriālās struktūrvienības direktors un direktora vietnieks — uzlikt naudas sodu līdz maksimālajam šajos pantos paredzētajam naudas sodam, atņemt zvejas tiesības un piemērot konfiskāciju;

2) Valsts vides dienesta daļas vai sektora vadītājs — uzlikt naudas sodu līdz septiņtūkstoš simt euro un piemērot konfiskāciju, bet par šā kodeksa 80.2, 80.3 un 82. pantā paredzētajiem pārkāpumiem — uzlikt naudas sodu līdz maksimālajam minētajā pantā paredzētajam naudas sodam;

3) Valsts vides dienesta un Dabas aizsardzības pārvaldes valsts vides inspektors — uzlikt naudas sodu līdz divtūkstoš deviņsimt euro un piemērot konfiskāciju”.

Izvērtējot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa prasības, varam secināt, ka:

- tikai vides aizsardzības valsts iestādēm ir tiesības uzlikt sodu par vides piesārņošanu ar notekūdeņiem;
- lai arī pašvaldībām ir jānodrošina visu tajās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši MK noteikumu Nr.34 un citu normatīvo aktu prasībām, tās nevar sodīt mājsaimniecības par neattīrītu notekūdeņu novadīšanu dabā. Ja šāds pārkāpums tiek konstatēts, tad ir jāizsauc vides aizsardzības valsts iestādes, kas var piemērot attiecīgos sodus. Pieņemot, ka esošajā situācijā katrā pašvaldībā šādu gadījumu skaits sasniedz vairākus simtus, tad nav iespējams, ka vides aizsardzības valsts iestādes var veikt šos pienākumus pilnā apjomā.

Pašvaldību līdzšinējā pieredze decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu jomā.

Prasības, nosakot apbūves teritorijas un izstrādājot apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas decentralizētā kanalizācijas sistēma

Līdz Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma pieņemšanai, atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” pilnvarojumam, pašvaldības dome bija tiesīga izdot saistošus noteikumus tikai par pašvaldības inženierkomunikāciju aizsardzību, paredzot administratīvo atbildību par to neievērošanu. Savukārt Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā dotais pilnvarojums sniedz pašvaldībām ievērojami lielākas tiesības izdot saistošos noteikumus, kas aptver plašāku jautājumu loku.

Apskatot, kas jāievēro, nosakot apbūves teritorijas un izstrādājot apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas, ir jārīkojas saskaņā ar **14.10.2014. MK noteikumiem Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”**, kas izdoti saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 7. panta pirmās daļas 4. un 5.punktu, un **30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”**, kas izdoti saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 7. panta pirmās daļas 6. un 7.punktu.

Visas pašvaldības izstrādā plānošanas dokumentus, kas sastāv no **ilgtspējīgas attīstības stratēģijas**, kuru izstrādā, ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attiecīgā plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ietilpst:

- stratēģiskā daļa, kurā ietverts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un teritorijas specializācija;
- telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros izstrādā vadlīnijas – pamatprincipus teritoriju plānošanai un attīstībai.

Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, jāizstrādā **attīstības programma**, kura satur trīs daļas:

- stratēģiskā daļa, kurā ietvertas vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzieni (pasākumu kopums);
- rīcības plāns un investīciju plāns, kurus izstrādā ne mazāk kā triju gadu periodam;
- attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība, kurā noteikti rezultatīvie rādītāji un uzraudzības pārskata sniegšanas biežums un saturs.

Saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktajām vadlīnijām un telpiskās attīstības perspektīvu, pašvaldības izstrādā teritorijas plānojumu, ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktās prasības, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus.

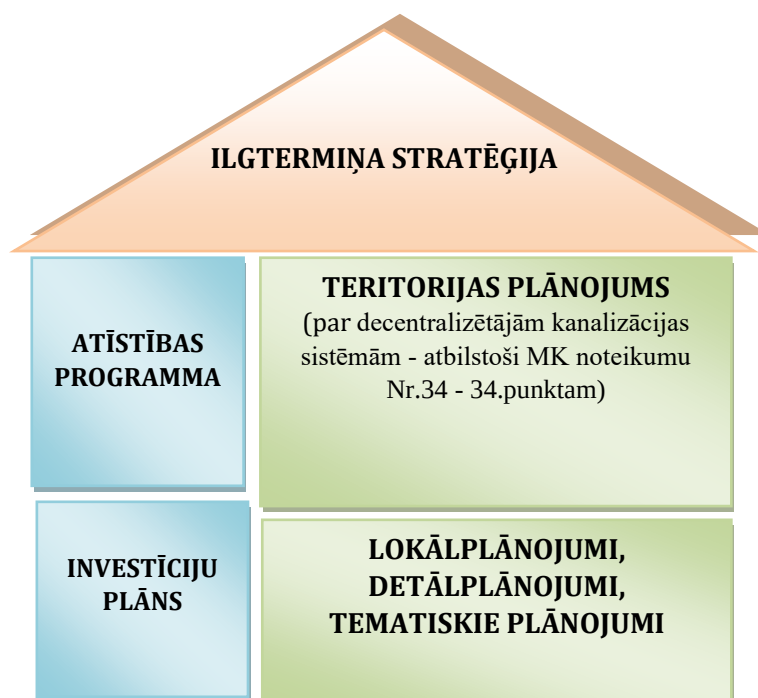
Teritorijas plānojumā ietilpst:

- paskaidrojuma raksts;
- grafiskā daļa;
- **teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.**

Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ietver spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējumu, sagatavotās teritorijas plānojuma redakcijas risinājumu aprakstu un tā atbilstību Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.628 32.punktu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosaka:

- 32.1. prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā;
- 32.2. apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā;
- 32.3. nosacījumus detālplānojumu un to lokālplānojumu izstrādei, ar kuriem tiek grozīts pašvaldības teritorijas plānojums;
- 32.4. citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums (6. pants) nosaka, ka vietējās pašvaldības dome, izvērtējusi centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ierīkošanas ekonomisko pamatojumu, saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas normatīvajiem aktiem teritorijas plānojumā nosaka:

- apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas;
- apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas.;
- apbūves teritorijas, kurās ierīkojama decentralizētā kanalizācijas sistēma;
- apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojama decentralizētā kanalizācijas sistēma.

Apbūves noteikumi ir katras pilsētas/novada teritorijas plānojuma daļa, kas nosaka prasības zemes vienību izmantošanai, to apbūvei, teritorijas labiekārtošanai un citādi apsaimniekošanai, atbilstoši katras pilsētas/novada teritorijas plānojumam.

Iespējamās prasības inženierkomunikāciju būvniecībai, pārbūvei, atjaunošanai un ekspluatācijai:

- visās teritorijās inženierkomunikāciju izbūve, rekonstrukcija un ekspluatācija jāveic saskaņā ar teritorijas plānojuma, detālplānojuma un normatīvo aktu prasībām, atbilstoši institūciju tehniskajiem noteikumiem un būvprojektam;

- pirms ēku būvniecības uzsākšanas teritorijā, kur saskaņā ar apstiprinātu detālplānojumu paredzēta kompleksa teritorijas apbūve, zemes īpašniekam jāveic detālplānojumā paredzēto maģistrālo inženierkomunikāciju un ielu/ceļu izbūve;
- būvatļauju dzīvojamo ēku būvniecībai pašvaldība izsniedz tikai pēc maģistrālo inženierkomunikāciju un ielu/ceļu izbūvēšanas;
- attālumi no inženierkomunikācijām līdz būvēm, kā arī attālumi starp blakus izvietotām komunikācijām (tai skaitā, plānotām) ir jāpieņem saskaņā ar normatīvajiem aktiem;
- inženiertehniskās komunikācijas jāizvieto galvenokārt ielu šķērsprofilu robežās un joslā starp sarkano līniju un būvlaidi (apbūves līniju);
- pirms maģistrālo un sadalošo inženierkomunikāciju izbūves jāveic komunikāciju trases nospraudums – projekta atzīmju pārņemšana dabā, ko veic sertificēts mērnieks vai licencēts mērniecības uzņēmums. Trases nosprauduma shēma pirms būvniecības uzsākšanas jānosaka pašvaldībā;
- inženierkomunikāciju būvniecības darbos ietilpst teritorijas sakārtošana un ceļa/ ielas vai ietves seguma atjaunošana. Būvdarbu veicējam jānodrošina divu gadu garantija būvdarbu kvalitātei;
- inženierkomunikāciju būvētajam jānodrošina izbūvēto inženierkomunikāciju uzmērīšana un izpildshēmu vai izpilduzmērījumu iesniegšana pašvaldībā digitālā un izdrukas veidā;
- pēc inženierkomunikāciju pārbūves, ekspluatācijā nelietojamās inženierkomunikāciju sistēmas daļas jādemontē;
- jaunbūvējamu un rekonstruējamu inženierkomunikāciju jaudai jānodrošina apkārtējo teritoriju inženiertehniskā apgāde saskaņā ar teritorijas plānojumā vai detālplānojumā noteikto šo teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanu;
- jaunas apbūves teritorijās, kur paredzēta vairāk nekā 10 dzīvojamo ēku būvniecība, jāparedz centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas ierīkošana ar pieslēgumiem katrai zemes vienībai.

Līdz šim šo jomu pašvaldībā kontrolēja un nosacīti uzraudzīja, katras pašvaldības apbūves nosacījumi un pašvaldības detālplānojums.

Ministru kabineta noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (22.05.2013.)

1. Noteikumi nosaka:

1.1. vispārīgās prasības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei;

1.2. teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju.

.....

4.1. Funkcionālo zonu iedalījums un noteikšana

15. Teritorijas plānojumos, lokālplānojumos vai detālplānojumos nosaka funkcionālās zonas, lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī noteiktu atļautos izmantošanas veidus.

16. Funkcionālo zonu robežas nosaka teritorijas plānojumā atbilstoši izvēlētajā kartogrāfiskā materiāla mēroga noteiktībai un precizē lokālplānojumos un detālplānojumos, ievērojot dabā izšķiramus elementus, piemēram, ielas, ceļus, stigas, ūdensteces vai zemes vienību robežas.

.....

61. Plānojot jaunus ciemus vai esošo pilsētu vai ciemu teritoriju paplašināšanu, paredz:

61.2. inženiertehniskās apgādes nodrošinājumu;

.....

67. Esošās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijas var pārveidot par pastāvīgu dzīvojamo apbūves teritoriju, ievērojot šādus nosacījumus:

67.1. ja tiek izstrādāts lokālpārplānojums vai detālpārplānojums, kas aptver vismaz vienu apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, un teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona pieļauj attiecīgu izmantošanas veidu;

67.2. ja iespējams nodrošināt energoapgādi, ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, lietusūdeņu savākšanas sistēmas un ceļu tīkla izbūvi, kā arī atkritumu apsaimniekošanu.

.....

8.2. Notekūdeņu savākšana

154. Apbūves teritorijās nodrošina notekūdeņu centralizētu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām vides aizsardzības jomā.

155. Ja teritorijā nav izbūvēta centralizēta notekūdeņu savākšanas sistēma, var veidot lokālas notekūdeņu savākšanas sistēmas ar lokālām attīrīšanas iekārtām, ievērojot vides jomu regulējošo normatīvo aktu prasības.

156. Veidojot jaunas vai paplašinot esošas savrupmāju apbūves teritorijas, kurās dzīvojamo māju skaits pārsniegs 20, paredz centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas ierīkošanu.

157. Savrupmāju apbūves teritorijās līdz centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas izbūvei, ievērojot spēkā esošo būvnormatīvu un vides jomu regulējošo normatīvo aktu prasības, var ierīkot individuālas attīrīšanas ietaises vai hermētiski izolētu krājrezervuāru katrā apbūves gabalā, paredzot iespēju pieslēgties centralizētajiem tīkliem.

158. Dzīvojamās apbūves teritorijās, kas netiek pieslēgtas centralizētai notekūdeņu savākšanas sistēmai, var ierīkot hermētiskas izsūkņējamās tvertnes vai individuālas attīrīšanas ietaises, ievērojot spēkā esošo būvnormatīvu un vides jomu regulējošo normatīvo aktu prasības.

.....

Līdz šim, lai tiktu veikta decentralizēto pakalpojumu nodrošināšana, daudzās pašvaldībās bija un arī ir līdz šim saistošie noteikumi “Sadzīves atkritumu apsaimniekošanā”

Ieskats saistošajos noteikumos “Sadzīves atkritumu apsaimniekošanā”, kas bija spēkā līdz likuma “Atkritumu apsaimniekošanas likums” spēkā stāšanās

Saistošie noteikumi noteica sadzīves atkritumu, tai skaitā šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtību administratīvajā teritorijā, administratīvās teritorijas daļījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, minimālo sadzīves atkritumu savākšanas biežumu, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

Saistošie noteikumi tika izdoti, lai organizētu un kontrolētu ar atkritumu apsaimniekošanu saistītās darbības administratīvajā teritorijā, kā arī lai, veicot atkritumu apsaimniekošanu, netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, kā arī personu manta un atkritumu apsaimniekošana neradītu negatīvu ietekmi uz vidi, tai skaitā traucējošus trokšņus vai smakas.

Atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi rūpēties par to, lai atkritumi, kas netiek pārstrādāti, tiktu apglabāti videi un cilvēka veselībai nekaitīgā veidā un radīt higiēniski un ekoloģiski drošu vidi administratīvajā teritorijā.

Saistošajos noteikumos bija lietoti šādi termini:

1. šķidrie sadzīves atkritumi – jebkuri dzīvojamās un publiskās ēkās sadzīvē radušies atkritumi, kas ir šķidrā agregātstāvoklī, tajā skaitā notekūdeņi, izņemot bīstamos atkritumus;
2. šķidro sadzīves atkritumu radītājs – nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs, vai lietotājs, ja nekustamais īpašums nav aprīkots ar pieslēgumu pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai, bet nekustamajā īpašumā radītie šķidrie sadzīves atkritumi tiek savākti un uzkrāti decentralizētā kanalizācijas sistēmā;
3. decentralizēta kanalizācijas sistēma – speciāli izbūvēta, videi droša jebkāda veida hermētiski izolēta tvertne, baseins vai cits mākslīgi izveidots rezervuārs, kas nodrošina, ka nekustamajā īpašumā radītie šķidrie sadzīves atkritumi tiek savākti un uzkrāti decentralizētā kanalizācijas sistēmā;
4. šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekošana – šķidro sadzīves atkritumu savākšana, pārvadāšana un to izliešana notekūdeņu pieņemšanas punktā (stacijā);
5. šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotājs – komersants, kuram ir atbilstoši transportlīdzekļi un inventārs šķidro atkritumu savākšanai un transportēšanai un ir noslēgts līgums ar notekūdeņu pieņemšanas punkta (stacijas) īpašnieku vai apsaimniekotāju;
6. notekūdeņu pieņemšanas punkts (stacija) – speciāli ierīkota un aprīkota vieta, kurā tiek nodrošināti normatīvajos aktos noteiktie vides aizsardzības pasākumi notekūdeņu pieņemšanai, to sastāva kontrolei, atšķaidīšanai un tālākai novadīšanai pilsētas kanalizācijas sistēmā vai attīrīšanas ietaisēs.

Saistībā ar šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekošanu tika teikts, ka :

1. Šķidro sadzīves atkritumu, t.sk. sadzīves notekūdeņu izvešanai uz notekūdeņu pieņemšanas punktu (staciju), no daudzdzīvokļu un viendzīvokļa dzīvojamajām mājām, kā arī citām ēkām administratīvajā teritorijā, kuras nav pieslēgtas centralizētajai kanalizācijas sistēmai, šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotājs izmanto specializētu transportu.
2. Specializētam transportam šķidro sadzīves atkritumu izvešanai ir jābūt aprīkotam ar atpazīšanas zīmēm, kā minimums norādot uzņēmuma nosaukumu un telefona numuru.

Tika nosaukti šķidro sadzīves atkritumu radītāja pienākumi:

- noslēgt līgumu par šķidro sadzīves atkritumu savākšanu ar šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāju;
- uzturēt kārtībā decentralizēto kanalizācijas sistēmu un pievadceļus nodrošinot specializēto transportlīdzekļu piekļūšanu šķidro sadzīves atkritumu uzglabāšanas tvertnēm (rezervuāriem);
- nepieļaut šķidro sadzīves atkritumu noplūšanu dabā (gruntsūdeņos);
- aizliegt decentralizēto kanalizācijas sistēmu patvarīgi savienot ar citām inženierkomunikāciju būvēm (grāvjiem, dīķiem, cauruļvadiem, u.c.);
- segt šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekošanas izmaksas;
- segt šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāja papildus izmaksas, ja šķidro sadzīves atkritumu sastāvā tiek konstatēti mehāniski piemaisījumi, kuru izmērs pārsniedz 50 mm;
- nepieļaut šķidro sadzīves atkritumu sajaukšanu ar citām vielām (tauki, eļļas, naftas produkti, smiltis u.c. vielas), kuras konstatē notekūdeņu pieņemšanas punkta (stacijas) īpašnieks vai apsaimniekotājs, kas var sekmēt to sastāva kvalitatīvās izmaiņas.

- no šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāja pieprasīt dokumentu (pavadzīmi-rēķinu), kurā norādīti dati par savāktu šķidro sadzīves atkritumu daudzumu, savākšanas un nodošanas vietu, pakalpojuma sniegšanas datumu un šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāja rekvizīti, un saglabāt to 2 (divus) gadus no dokumenta saņemšanas dienas;
- ja īpašumā ir izbūvēta bioloģiskā notekūdeņu attīrīšanas iekārta, nodrošināt tās pareizu ekspluatāciju un vajadzības gadījumā uzrādīt iekārtas pasi un attīrīto notekūdeņu izlaides vietu.

Tika nosaukti arī šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāja pienākumi:

- slēgt līgumus ar šķidro sadzīves atkritumu radītājiem par šķidro sadzīves atkritumu savākšanu;
- slēgt līgumu ar notekūdeņu pieņemšanas punkta (stacijas) īpašnieku vai apsaimniekotāju par šķidro sadzīves atkritumu ievadīšanu attīrīšanas ietaisēs;
- savāktos šķidros sadzīves atkritumus pārvadāt ar šim nolūkam paredzēto specializēto transportu;
- šķidro sadzīves atkritumu savākšanas dienā izsniegt šķidro sadzīves atkritumu radītājam dokumentu (pavadzīmi-rēķinu), kurā norādīti dati par savāktu šķidro sadzīves atkritumu daudzumu, savākšanas un nodošanas vietu, pakalpojuma sniegšanas datumu un šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāja rekvizīti;
- savāktos šķidros sadzīves atkritumus izliet tikai šim nolūkam paredzētās vietās – notekūdeņu pieņemšanas punktos (stacijās);
- veikt savāktu šķidro sadzīves atkritumu uzskaiti un pēc pieprasījuma sniegt ziņas pašvaldībai.

Šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotājam bija tiesības prasīt papildus samaksu par šķidro sadzīves atkritumu savākšanu, ja tie satur mehāniskus piemaisījumus lielākus par 50 mm vai to savākšanai nepieciešama iepriekšēja atšķaidīšana.

Maksa par šķidro sadzīves atkritumu apsaimniekotāja sniegtajiem pakalpojumiem bija noteikta, vienojoties šķidro sadzīves atkritumu radītājam un apsaimniekotājam.

Kā arī līdz šim, ir pašvaldības, kas jau ir sagatavojušas un VARAM ir apstiprinājis decentralizēto pakalpojumu saistošos noteikumus. Ir pašvaldības, kas ir iestrādājušas decentralizēto sistēmu apsaimniekošanas prasības citos saistošajos noteikumos, piemēram, Kuldīga, Skrunda, Mārupe, Talsi, Sigulda, Priekule, Salacgrīva, Ķekava, Līgatne, Ikšķile, Lielvārde, Dobeles, Inčukalns, Ādaži, Cēsis un citas pašvaldības.

Ieteikumi saistošo noteikumu sagatavošanai

Ieteikumi saistošo noteikumu sagatavošanai nodrošinās visās pašvaldībās vienotu izpratni par prasībām decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu jomā, kā arī novērsīs iespējamās kļūdas pašvaldību izstrādātajos saistošajos noteikumos.

Atcerieties, ka Pašvaldības lēmumiem/saistošajiem noteikumiem jāatbilst Satversmei, saistošiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem!

Ieteikumi ļaus izvairīties no gadījumiem, kad decentralizēto kanalizācijas pakalpojumi tiktu organizēti pretēji spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam. Ieteikumi nodrošinās vienveidīgu saturu un strukturējumu visiem pašvaldību izstrādātajiem saistošajiem noteikumiem šajā jomā.

Ieteikumi ir pamats pašvaldību darba uzlabošanai, organizējot decentralizētos kanalizācijas pakalpojumus savā administratīvajā teritorijā.

Izstrādājot saistošos noteikumus ir būtiski nepārkāpt (patvaļīgi nepaplašināt vai nesašaurināt) normatīvajos aktos ietvertu pilnvarojumu! Pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, nedrīkst paplašināt augstāka juridiskā spēka normatīvajā aktā paredzēto regulējumu!

Saistošo noteikumu noformēšanas būtiskākās prasības noteiktas 2009. gada 3. februāra Ministru kabineta (turpmāk MK) noteikumu Nr.108 „Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” 6.nodaļā.

Izmantojot SIA “NK Konsultāciju biroja” metodisko materiālu “Pašvaldību saistošo noteikumu un iekšējo normatīvo aktu izstrāde” (2014), kas ir pieejams <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/pasv/?doc=20958>, autori ir apkopojuši ieteikumus, kas var noderēt saistošo noteikumu izstrādē. Metodiskajā materiālā sniegtas vispārējas vadlīnijas juridiskās tehnikas piemērošanā pašvaldību saistošo noteikumu izstrādē, kā arī ieteikumi un biežāk sastopamās kļūdas.

Saistošo noteikumu pieņemšanas process ir noteikts likuma “Par pašvaldībām” 43.¹ pantā un 45. pantā!

Saskaņā ar likuma “**Par pašvaldībām**” 43.¹ pantu - Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno **paskaidrojuma rakstu**, kurā sniegts īss projekta satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, administratīvajām procedūrām un konsultācijām ar privātpersonām.

PASKAIDROJUMA raksta paraugs
[pašvaldības nosaukums] pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr. ____
„[saistošo noteikumu nosaukums]”

Paskaidrojuma raksta sadaļas	Norādāmā informācija
1. Īss projekta satura izklāsts	1.1. atsauce uz ārējiem normatīviem aktiem, no kuriem izriet nepieciešamība izstrādāt saistošos noteikumus; 1.2. saistošo noteikumu izdošanas mērķis un skaidrojums; 1.3. aprakstoša informācija par saistošo noteikumu būtību, galvenajiem nosacījumiem;
2. Projekta nepieciešamības pamatojums	2.1. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi. Problēmas identificēšanai un raksturošanai pēc iespējas izmanto uz pierādījumiem balstītus faktus, kas raksturo risināmo problēmu; 2.2. pastāvošais tiesiskais regulējums un tā būtības skaidrojums, kā arī pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums. Ja attiecībā uz norādīto problēmu nepastāv tiesiskais regulējums, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesība.
3. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu	Saistošo noteikumu īstenošanas finansiālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, norādot konkrētus aprēķinus;
4. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā	4.1. mērķgrupa, uz kuru attiecināms saistošo noteikumu tiesiskais regulējums; 4.2. raksturojums, kā izpaudīsies saistošo noteikumu tiesiskais regulējums attiecībā uz mērķgrupu, informējot arī par to, vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzlikš jaunos pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.;
5. Informācija par administratīvajām procedūrām	5.1. institūcija, kas nodrošinās saistošo noteikumu izpildi; 5.2. informācija, kā saistošo noteikumu izpilde ietekmēs tās institūcijas funkcijas un uzdevumus, kura nodrošinās saistošo noteikumu izpildi. Ja funkcijas un uzdevumi tiek paplašināti vai sašaurināti, sniedzams skaidrojums, kādā veidā šī paplašināšana vai sašaurināšana izriet no saistošos noteikumos iekļautajām normām; 5.3. institūcija, kurā privātpersona var griezties saistošo noteikumu piemērošanā;
6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām	6.1. sabiedrības pārstāvji (sabiedriskās organizācijas, komisijas, darba grupas u.c.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā; 6.2. sabiedrības pārstāvju izteiktie būtiskākie priekšlikumi vai iebildumi.

Dome saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu **triju darba dienu** laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura ne vēlāk kā **mēneša laikā** no saistošo noteikumu saņemšanas izvērtē pašvaldības pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu.

Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi par pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu vai pašvaldībai likumā noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts, pašvaldība publicē pieņemtos saistošos noteikumus.

Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas pretiesiskums, pašvaldības dome precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un publicē precizētos saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus. Saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Republikas pilsētas domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" vai vietējā laikrakstā, vai bezmaksas izdevumā. Novada dome pieņem saistošos noteikumus, kuros nosaka saistošo noteikumu publicēšanas vietu. Saistošos noteikumus, kuros noteikta saistošo noteikumu publicēšanas vieta, publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada dome saistošo noteikumu publicēšanas vietu maina ne biežāk kā reizi gadā.

Saistošie noteikumi stājas spēkā **nākamajā dienā** pēc to publicēšanas šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš.

Pašvaldības saistošos noteikumus pēc to stāšanās spēkā publicē pašvaldības mājaslapā internetā. Novada domes saistošo noteikumu pieejamību nodrošina arī novada domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

Ir svarīgi, ka saistošo noteikumu teksts tiek saprasts skaidri un viennozīmīgi. Visiem tekstā lietotajiem terminiem, kuriem nav definīciju esošajos normatīvajos aktos, **jābūt** definētiem saistošajos noteikumos.

Atbilstoši juridiskās tehnikas prasībām spēkā esošus saistošos noteikumus var atzīt par spēku zaudējušiem tikai ar citiem saistošajiem noteikumiem, bet ne ar domes lēmumu. Līdz ar to, lai atzītu saistošos noteikumus par spēku zaudējušiem, ir jāpieņem atsevišķi saistošie noteikumi. Tātad, ja pašvaldībām ir spēkā esoši saistošie noteikumi, kuri pēc izvērtējuma neatbilst Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma prasībām un MK noteikumiem pašvaldības līdz ar jauno saistošo noteikumu pieņemšanu, atzīst par spēku zaudējušiem iepriekšējos spēkā esošos noteikumus.

Saistošo noteikumu saturs ir pielāgots MK noteikumos deleģētajiem uzdevumiem un secībai. Bet pašvaldības, protams, noteikumu saturu var mainīt pēc saviem ieskatiem!

Saistošo noteikumu paraugs ietver:

- Vispārīgos jautājumus
- Pašvaldības kompetence decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites jomā
- Minimālais biežums notekūdeņu un nosēdumu izvešanai no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām
- Decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontroles un uzraudzības kārtība
- Prasību minimums decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniedzējam VAI Prasību minimums asenizatoriem.
- Decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniedzēju reģistrācijas kārtība
- Decentralizēto kanalizācijas sistēmu sākotnējā reģistrācijas kārtība
- Decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašnieku un valdītāju pienākumi
- Atbildība par saistošo noteikumu pārkāpumiem
- Noslēguma jautājumus

Saistošo noteikumu paraugā ir ietverti tie termini, kas nav definēti citos normatīvajos aktos. Atsevišķos gadījumos ir arī termini, kuri ir noteikti citos normatīvajos aktos, bet tie ir pievienoti tikai paskaidrojošā nolūkā

Skaidrojumi un piemēri par saistošajos noteikumos 7. un 8.2.punktā pielietotajām formulām:

7.Minimālais notekūdeņu izvešanas biežums no krājtvertnēm, ir nosakāms saskaņā ar formulu:

$$I = B/A, \quad (1) \text{ kur:}$$

I – decentralizētās kanalizācijas tvertnes izvešanas biežums mēnesī (reizes), rezultātu noapaļojot ar divām zīmēm (vai vienai zīmei) aiz komata uz leju, ja rezultāts mazāks par 1, ja rezultāts lielāks par 2, tad veic noapaļošanu līdz veseliem skaitļiem uz leju

B – nekustamajā īpašumā vai nekustamo īpašumu grupā esošo personu kopējais ūdens patēriņš mēnesī m^3 , pieņemot, ka vienas personas ūdens patēriņš ir 1.53.0 m^3 /mēnesī vai tiek izmantoti dati par faktisko ūdens patēriņu;

A – decentralizētās kanalizācijas tvertnes tilpums kubikmetros.

Ja I sanāk mazāks par 1, tas nozīmē, ka jāizved retāk, kā reizi mēnesī, tad nepieciešams aprēķināt minimālo izvešanas reižu skaitu gadā (I_g).

$I_g = M \times I$ – rezultātu noapaļo līdz veseliem skaitļiem uz leju.

M – objekta izmantošanas mēnešu skaits gadā (max 12).

Zinot I_g un I, jānosaka I_b - vienas izvešanas reize mēnešos.

$I_b = M/I_g$, rezultātu noapaļo, ja nepieciešams, līdz vienai zīmei aiz komata.

Piezīme:

Ja objekts tiek izmantots sezonāli, piemēram, vasarnīca, tad aprēķinā jāizmanto mēnešu skaits gadā, kurā objekts tiek izmantots, t.i $M < 12$. Šajā gadījumā izmantošanas sezona jāuzsāk vai jānobeidz ar vienu papildus izvešanas reizi.

Aprēķina piemēri:

Piemērs Nr.1

A- 6.2m^3 – krājtvertnes darba tilpums

B- $2.4\text{ m}^3/\text{mēn}$ (faktiskais patēriņš)

M – 12 (objekta izmantošanas mēnešu skaits gadā)

Aprēķinam $I=B/A= 2.4/6.2=0.3781$ noapaļojam uz leju $\rightarrow 0.37$ –(aprēķinātas izvešanas reizes mēnesī)

Tā kā $I<0$, tad aprēķina I_g

$I_g=12 \times I=12 \times 0.37= 4.44$ noapaļojam uz leju $\rightarrow 4$ (aprēķinātais nozīmē, ka minimālais reižu skaits ir četras reizes gadā)

Aprēķinam $I_b=12/I_g= 12/4 = 3$ (aprēķinātais nozīmē, ka minimālais izvešanas skaits ir, vienu reizi trīs mēnešos.)

Piemērs Nr.2

A- 1.9 m^3 – krājtvertnes darba tilpums

B- $2.4\text{ m}^3/\text{mēn}$ (faktiskais patēriņš)

M – 12 (objekta izmantošanas mēnešu skaits gadā)

Aprēķinam $I=B/A= 2.4/1.9= 1.26$ noapaļojam uz leju $\rightarrow 1$ aprēķinātas minimālais izvešanas reižu skaits mēnesī)

Var aprēķināt arī minimālo izvešanas reižu skaitu gadā - I_g

$I_g M \times I= 12 \times 1 = 12$ (minimālais izvešanas reižu skaits gadā)

Piemērs Nr.3

C- 6.2m^3 – krājtvertnes darba tilpums

D- $2.4\text{ m}^3/\text{mēn}$ (faktiskais patēriņš)

M – 7 (objekta izmantošanas mēnešu skaits gadā)

Aprēķinam $I=B/A= 2.4/6.2=0.3781$ noapaļojam uz leju $\rightarrow 0.37$ –(aprēķinātas izvešanas reizes mēnesī)

Tā kā $I<0$, tad aprēķina I_g

$I_g=M \times I=7 \times 0.37= 2.59$ noapaļojam uz leju $\rightarrow 2$ (aprēķinātais nozīmē, ka minimālais izvešanas skaits ir divas reizes gadā), tomēr tā, kā objekts tiek izmantots sezonāli, tad, atbilstoši piezīmei, papildus jāpieskaita vēl viena reize sezonas uzsākšanai vai nobeigšanai, tad kopējais minimālais izvešanas apjoms ir 3 reizes gadā.

Aprēķinam $I_b=M/I_g= 7/3 = 2.33$ Noapaļojam $\rightarrow 2.3$ (aprēķinātais nozīmē, ka minimālais izvešanas skaits ir viena reize 2 - 3 mēnešos objekta izmantošanas mēnešos).

8.2. Ja decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai valdītāja nekustamajā īpašumā tiek izmantota lokālā ūdens iegūšanas iekārta, tā var tikt aprīkota ar ūdens patēriņa mēraparātu novadīto/ notekūdeņu daudzuma noteikšanai, un decentralizētās kanalizācijas sistēmas izvešanas biežums ir nosakāms, ietverot faktiskos datus par nekustamajā īpašumā izlietotajiem ūdensapgādes pakalpojumiem, ko ir fiksējis ūdens patēriņa mērītājs, ja to nav iespējams ierīkot, tad notekūdeņu daudzuma noteikšanai pielieto pašvaldības noteikto ūdens patēriņa normu komercuzskaitēi.

Aprēķina piemēri :

- 1) $A = 3 \text{ m}^3$; $B = 0.5 \text{ m}^3/\text{mēnesī}$; $I = 0.5/3 = 0.16$, noapaļojam ~ 0.2 reizes mēnesī jeb 5 mēnešos 1 reizi
- 2) $A = 3 \text{ m}^3$; $B = 10 \text{ m}^3/\text{mēnesī}$; $I = 10/3 = 3.33$, noapaļojam 3.3 reizes mēnesī jeb 3 mēnešos 10 reizes un tas nozīmē ka 3-šajā mēnesī jāizved 4 reizes

Saistošo noteikumu paraugs

_____ {nosaukums} _____

Nr. _____

(protokols Nr. , .punkts)

Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību _____ pašvaldībā

Izdoti saskaņā ar Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6. panta ceturtās daļas 5. punktu un Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumu Nr.384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu" 6.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi nosaka:

1.1. decentralizēto kanalizācijas sistēmu, kuras nav pievienotas sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja centralizētajai kanalizācijas sistēmai, kontroles un uzraudzības kārtību;

1.2. _____ {nosaukums} _____ pašvaldības administratīvajā teritorijā esošus ciemus, uz kuru teritorijās esošajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām neattiecas Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumos Nr.384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 384) un šajos noteikumos noteiktās prasības *[attiecīgais punkts ir ietverams saistošo noteikumu tekstā, ja šādas teritorijas ir attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā – atbilstoši saistošo noteikumu 1. pielikumam]*;

1.3. minimālo biežumu notekūdeņu un nosēdumu izvešanai no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām;

1.4. prasību minimumu asenizatoriem;

1.5. asenizatoru reģistrācijas kārtību;

1.6. decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrācijas kārtību;

1.7. decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību, tai skaitā pašvaldības kompetenci minētajā jomā;

1.8. decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašnieku un valdītāju pienākumus;

1.9. atbildību par saistošo noteikumu pārkāpumiem.

2. Saistošo noteikumu mērķis ir:

2.1. organizēt decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem;

2.2. noteikt decentralizētajās kanalizācijas sistēmās uzkrāto notekūdeņu un nosēdumu apsaimniekošanas (*attīrīšanas, savākšanas, transportēšanas*), uzraudzības un kontroles prasības, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, nodrošinātu vides aizsardzību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu;

2.3. nodrošināt normatīvajos aktos noteikto notekūdeņu attīrīšanas un savākšanas prasību ievērošanu _____{nosaukums}_____ pašvaldības administratīvajā teritorijā.

3. Saistošie noteikumi ir saistoši visām fiziskajām un juridiskajām personām _____{nosaukums}_____ pašvaldības administratīvajā teritorijā, kuru īpašumā vai valdījumā ir decentralizētās kanalizācijas sistēmas.

4. Šajos saistošajos noteikumos lietotie termini atbilst normatīvajos aktos ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas jomā un citos normatīvajos aktos lietotajiem terminiem.

Pašvaldība var papildināt terminus...

II. Pašvaldības kompetence decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites jomā

5. _____{nosaukums}_____ pašvaldība [*pašvaldības iestāde – būvvalde, vai cita esoša vai no jauna izveidota iestāde*] nodrošina:

5.1. decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidošanu un uzturēšanu;

[Gadījumā, ja slēdz līgumu par reģistra izveidošanu un uzturēšanu ar sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju, jāparedz finansējums reģistra izveidošanai un uzturēšanai, kā arī decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontrolei un uzraudzībai];

5.2. asenizatoru reģistrāciju, informācijas par asenizatoriem publicēšanu un reģistra uzturēšanu;

5.3. notekūdeņu un nosēdumu savākšanai no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, to transportēšanai un novadīšanai centralizētajā kanalizācijas sistēmā izvirzīto prasību ievērošanas kontroli;

5.4. decentralizētajās kanalizācijas sistēmās uzkrāto notekūdeņu un nosēdumu izvešanas biežuma kontroli un uzraudzību;

5.5. decentralizēto kanalizācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas prasību ievērošanas kontroli.

Papildu 5.6. punkta redakcija:

5.6. _____{nosaukums}_____ pašvaldība nodrošina informācijas sniegšanu decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašniekiem par tajās uzkrāto notekūdeņu un nosēdumu izvešanas kārtību un nepieciešamību uzglabāt decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu apliecinošu dokumentāciju. Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu pierādošu dokumentu var kalpot noslēgts līgums par decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu un nosēdumu nodošanu attīrīšanai vai decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanas darījumu

apliecinošs attaisnojuma dokuments, kurā uzrādīta pakalpojuma sniegšanas adrese, dati par savākto notekūdeņu daudzumu, pakalpojumu sniegšanas datums, darījuma (pakalpojuma) summa un pakalpojumu sniedzēja rekvizīti.

III. Minimālais biežums notekūdeņu un nosēdumu izvešanai no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām

6. Pašvaldības administratīvās teritorijas robežās esošajās decentralizētajās kanalizācijas sistēmās uzkrātie notekūdeņi un nosēdumi ir jāizved uz _____ komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI) vai pašvaldības norādītām, centralizētajā kanalizācijas sistēmā speciāli izveidotām notekūdeņu pieņemšanas vietām.

7. Minimālais notekūdeņu izvešanas biežums no krājvertnēm ir nosakāms saskaņā ar šādu formulu:

$$I = B/A, \text{ kur:}$$

I – decentralizētās kanalizācijas krājvertnes izvešanas biežums mēnesī (reizes). Ja rezultāts ir mazāks par 1, to noapaļo ar divām zīmēm (*vai vienai zīmei*) aiz komata uz leju. Ja rezultāts lielāks par 2, to noapaļo līdz veseliem skaitļiem uz leju;

B – nekustamajā īpašumā vai nekustamo īpašumu grupā esošo personu kopējais ūdens patēriņš mēnesī (m^3), pieņemot, ka vienas personas ūdens patēriņš ir ____ (*1,53,0*) m^3 /mēnesī vai arī izmantojot datus par faktisko ūdens patēriņu;

A – decentralizētās kanalizācijas tvertnes tilpums kubikmetros.

Ja aprēķinātais **I** ir mazāks par 1, tad krājvertnē uzkrātie notekūdeņi un nosēdumi jāizved retāk nekā reizi mēnesī un ir nepieciešams aprēķināt minimālo izvešanas reižu skaitu gadā (I_g) saskaņā ar šādu formulu:

$$I_g = M \times I, \text{ kur –}$$

M – objekta izmantošanas mēnešu skaits gadā (*max 12*). Rezultātu noapaļo līdz veseliem skaitļiem uz leju.

Zinot **I_g** un **I**, jānosaka **I_b** - vienas izvešanas reize mēnešos.

$$I_b = M/I_g, \text{ rezultātu noapaļo, ja nepieciešams, līdz vienai zīmei aiz komata.}$$

8. Faktiskais ūdens patēriņš tiek noteikts sekojoši:

8.1. ja decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai valdītāja nekustamajā īpašumā tiek izmantoti centralizētie ūdensapgādes pakalpojumi, tad novadīto notekūdeņu daudzumu pieņem vienādu ar patērētā ūdens daudzumu un notekūdeņu izvešanas biežums ir nosakāms saskaņā ar 7.punktā norādīto formulu, aprēķinā ietverot vai nu faktiskos datus par kopējo ūdens patēriņu mēnesī, ko ir fiksējis komercuzskaites mēraparāts, vai sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu piegādes līgumā noteikto ūdens patēriņa normu komercuzskaitē. Notekūdeņu daudzuma uzskaitē neieskaita dārza vai piemājas teritorijas laistīšanai izlietoto ūdens daudzumu, ja tas ir noteikts ar šim nolūkam speciāli ierīkotu ūdens mēriekārtu;

8.2. ja decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai valdītāja nekustamajā īpašumā tiek izmantota lokālā ūdens iegūšanas iekārta, tā var tikt aprīkota ar ūdens patēriņa mēraparātu, kura rādījumus par patērēto ūdeni izmanto novadīto notekūdeņu daudzuma noteikšanai. Šādā gadījumā decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu izvešanas biežums ir nosakāms, aprēķinā ietverot faktiskos datus par nekustamajā īpašumā izlietoto ūdens daudzumu, ko ir fiksējis ūdens patēriņa mērītājs.

Ja to nav iespējams ierīkot, tad notekūdeņu daudzuma noteikšanai pielieto pašvaldības noteikto ūdens patēriņa normu komercuzskaitēi.

9. Minimālais notekūdeņu un nosēdumu izvešanas biežums no septiķa ir 1 (viena) reize gadā.

10. Minimālais nosēdumu izvešanas biežums no rūpnieciski izgatavotām attīrīšanas iekārtām, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē un kuru kopējā jauda ir mazāka par 5 m³/diennaktī, ir nosakāms, ievērojot iekārtas ražotāja izdoto tehnisko dokumentāciju vai instrukcijas par šo iekārtu ekspluatāciju, vai – gadījumā, ja decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai valdītāja rīcībā nav iekārtas sākotnējās tehniskās dokumentācijas – atbilstoša komersanta rakstveida atzinumu par iekārtas ekspluatācijas nosacījumiem.

IV. Decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontroles un uzraudzības kārtība

11. Pašvaldības noteiktā kontroles institūcija *[atbilstoši pašvaldībā noteiktajam pārvaldes uzdevumu sadalījumam]* ir tiesīga :

11.1. pārbaudīt decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu apliecināšu attaisnojuma dokumentu esamību;

11.2. saskaņojot ar īpašnieku vai valdītāju, piekļūt decentralizētajai kanalizācijas sistēmai, tās tehniskā nodrošinājuma un apsaimniekošanas prasību ievērošanas kontrolei;

11.3. pārbaudīt decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrā ietvertās informācijas atbilstību, nepieciešamības gadījumā, nodrošinot tās precizēšanu, balstoties uz veiktās pārbaudes rezultātiem;

11.4. pieprasīt atskaites par izvesto notekūdeņu apjomu no decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrā iekļautajiem asenizatoriem.

12. Ja _____ pašvaldības noteiktai kontroles institūcijai *[kas var būt arī sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs]* radušās šaubas par decentralizētās kanalizācijas sistēmas apsaimniekošanas prasību ievērošanu un tās atbilstību normatīvo aktu regulējumam, _____ pašvaldības noteiktai kontroles institūcijai vai sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam [atstāt tikai vienu], ir tiesības rakstiski pieprasīt decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam:

12.1. nodrošināt piekļuvi decentralizētajai kanalizācijas sistēmai, tās darbības pārbaudei;

12.2. veikt decentralizētās kanalizācijas sistēmas ārpuskārtas tehnisko apkopi pie atbilstoša komersanta, kas specializējies šādu darbu izpildē, un iesniegt apliecinājumu par iekārtas tehnisko stāvokli un norādījumus tās turpmākai ekspluatācijai;

12.3. veikt decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu paraugu analīzes. Izdevumus, kas saistīti ar decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu paraugu analīzēm, sedz:

12.3.1. pašvaldības noteiktā kontroles institūcija vai tās pilnvarots sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs [atstāt tikai vienu], ja decentralizētās kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu paraugu analīzēs netiek konstatētas vielas, kuras aizliegts novadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtību un noteiktās

piesārņojošo vielu koncentrācijas nepārsniedz minētajos saistošajos noteikumos norādītās;

12.3.2. decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks, ja, decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu paraugu analīzēs, tiek konstatētas vielas, kuras aizliegts novadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtību.

12.4. veikt decentralizētās kanalizācijas sistēmas pārbūvi vai jaunas decentralizētās kanalizācijas sistēmas izbūvi vai uzstādīšanu, lai novērstu videi nodarāmo kaitējumu, vai risināt jautājumu par pieslēgšanos centralizētajai kanalizācijas sistēmai.

V. Prasību minimums asenizatoriem

13. Decentralizētos kanalizācijas pakalpojumus ir tiesīgs sniegt asenizators, kurš atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām un ir reģistrējies _____ pašvaldībā.

14. Prasību minimums asenizatoram:

14.1. nodrošināt decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanas attaisnojošos dokumentus atbilstoši MK noteikumos Nr.384 un šajos saistošajos noteikumos noteiktajām prasībām un to izsniegšanu decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašniekiem vai valdītājiem;

14.2. veikt _____ {nosaukums} _____ administratīvajā teritorijā esošajās decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un nosēdumu, kā arī dūņu apjoma uzskaiti;

14.3. pārvadāt decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktos notekūdeņus ar šim nolūkam paredzētu specializētu transportlīdzekli;

14.4. noslēgt rakstveida līgumu ar notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (NAI) vai specializēto notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieku par decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un/vai nosēdumu novadīšanu un attīrīšanu;

14.5. nodrošināt visu nepieciešamo pasākumu un darbību veikšanu, lai nepieļautu centralizētās kanalizācijas sistēmas aizsērējumu decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu novadīšanas rezultātā;

14.6. nodrošināt visu nepieciešamo pasākumu un darbību veikšanu, lai nepieļautu bīstamo atkritumu, kuru savākšanai normatīvajos aktos ir noteikta īpaša kārtība un prasības, nonākšanu centralizētajā kanalizācijas sistēmā decentralizēto kanalizācijas sistēmu notekūdeņu novadīšanas rezultātā;

14.7. līdz kārtējā gada 1. februārim iesniegt _____ {pašvaldības nosaukums} _____ reģistra uzturētājam rakstveida deklarāciju par iepriekšējā saimnieciskajā gadā izvesto notekūdeņu un nosēdumu apjomu konkrētās pašvaldības teritorijā saskaņā ar pielikumā pievienoto veidlapu (2.pielikums). Veidlapu iesniedz klātienē, nosūta pa pastu vai elektroniski normatīvajos aktos par elektronisko dokumentu noformēšanu noteiktajā kārtībā.

VI. Asenizatoru reģistrācijas kārtība

15. Papildus MK noteikumos Nr.384 noteiktajām reģistrācijas prasībām asenizators iesniedz _____ {nosaukums} _____ pašvaldībā rakstveida iesniegumu (3.pielikums), kuram pievieno 16. punktā norādīto rakstveida informāciju.

16. Reģistrācijas veikšanai asenizators iesniedz attiecīgus dokumentus, apliecinot, ka:

16.1. ir tiesīgs veikt kravas autopārvadājumus vai pašpārvadājumus Latvijas Republikas teritorijā, izņemot, ja pakalpojums tiks sniegts ar traktortehniku, izmantojot asenizācijas mucu;

16.2. iesnieguma iesniegšanas dienā asenizatoram Latvijā nav nodokļu parādu, tai skaitā, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, kas kopsummā pārsniedz 150 euro;

16.3. ir noslēgts līgums ar pašvaldības norādīto notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (NAI) vai specializēto notekūdeņu pieņemšanas vietu īpašnieku/-iem.

17. Šo noteikumu 15. punktā minēto reģistrācijas iesniegumu asenizators var iesniegt:

17.1. personīgi domē/pašvaldības administrācijā;

17.2. pa pastu;

17.3. elektroniski normatīvajos aktos par elektronisko dokumentu noformēšanu noteiktajā kārtībā.

18. Lai veiktu reģistrāciju, [dome/pašvaldības administrācija](#) pārbauda iesniegto informāciju un pārlicinās par:

18.1. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra piešķirtajiem asenizatora reģistrācijas datiem, ja asenizators ir juridiska persona;

18.2. Valsts ieņēmumu dienesta publiskajā datu bāzē reģistrētajiem datiem par ienākuma nodokļa maksātājiem, ja asenizators ir fiziska persona.

19. Asenizatoram ir tiesības pašam iegūt un iesniegt [domei/pašvaldības administrācijai](#) šo noteikumu 18. punktā minēto informāciju apliecinošus dokumentus.

20. Asenizatora reģistrācija tiek veikta, ja tas ir izpildījis šo noteikumu prasības, iesniedzot visus nepieciešamos dokumentus, un pēc to izvērtēšanas [dome/ pašvaldības administrācija](#) ir atzinusi, ka asenizators atbilst šajos noteikumos izvirzītajām prasībām.

21. Asenizatora iesniegums tiek izskatīts 15 (piecpadsmit) darba dienu laikā no tā saņemšanas dienas. Iesniegums tiek uzskatīts par saņemtu ar brīdi, kad ir iesniegti visi noteikumos norādītie nepieciešamie dokumenti.

22. [Dome/pašvaldības administrācija](#) trīs darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas publicē pašvaldības tīmekļa vietnē informāciju par asenizatora reģistrāciju normatīvo aktu noteiktajā kārtībā. Reģistrācijas neveikšanas gadījumā [dome/pašvaldības administrācija](#) nosūta rakstveida informāciju asenizatoram par trūkumiem, kas konstatēti reģistrācijas iesnieguma izskatīšanas gaitā, un norāda to novēršanas termiņu. Gadījumā, ja trūkumi netiek novērsti norādītajā termiņā, asenizatora reģistrācijas iesniegums tiek uzskatīts par neiesniegtu un saņemtie dokumenti tiek atgriezti asenizatoram.

23. Ja asenizatora darbībā tiek konstatēti normatīvo aktu pārkāpumi, kas skar ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas jomu, komerciesību jomu, profesionālās darbības sfēru, finanšu saistību izpildi, kravu autopārvadājumu jomu vai vides aizsardzības jomu, dome anulē attiecīgā asenizatora reģistrācijas faktu, nosūtot rakstveida paziņojumu asenizatoram, un dzēš par to ziņas pašvaldības tīmekļa vietnē. Attiecīgajā gadījumā asenizatora pienākums ir 3 (trīs) darba dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas iesniegt pašvaldībai šo noteikumu 14.7. punktā noteikto informāciju par periodu līdz reģistrācijas anulēšanas dienai.

24. Asenizators ir tiesīgs apstrīdēt reģistrācijas anulēšanas faktu, 15 (piecpadsmit) darba dienu laikā no paziņojuma saņemšanas iesniedzot rakstveida iesniegumu domē, kurā tiek norādīts lūguma pamatojums un ziņas par iesniegumā ietvertajiem apgalvojumiem. Reģistrācijas anulēšanas fakta apstrīdēšana neaptur noteikumu 23.punktā norādītā paziņojuma darbību un neatbrīvo asenizatoru no šo noteikumu 23.punktā paredzētās informācijas iesniegšanas.

25. Ziņas par asenizatoru pašvaldības tīmekļa vietnē tiek atjaunotas, pamatojoties uz domes _____ (*norāda, kuras amatpersonas, ņemot vērā pašvaldībā noteikto kārtību*) lēmumu, ar kuru atcelts reģistrācijas anulēšanas fakts.

26. Gadījumā, ja asenizatora reģistrācija ir anulēta, balstoties uz apstiprinošu informāciju, ka asenizatoram ir apturēta vai anulēta kravas autopārvadājumu veikšanas licence Latvijas Republikas administratīvajā teritorijā, ziņas par asenizatora reģistrāciju tiek atjaunotas, pamatojoties uz kompetentās valsts iestādes lēmumu, kas izskata jautājumus par kravas autopārvadājumu licences un licences kartītes darbības apturēšanu uz laiku vai anulēšanu.

27. Gadījumā, ja decentralizētos kanalizācijas pakalpojumus nodrošina pašvaldības sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, par šo faktu reģistrā tiek veikts atbilstošs ieraksts.

VII. Decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrācijas kārtība

28. _____{nosaukums}_____ pašvaldības administratīvajā teritorijā esoša nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs, kura īpašumā esošā decentralizētā kanalizācijas sistēma nav reģistrēta, iesniedz decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra uzturētājam pirmreizējo decentralizētās kanalizācijas sistēmas reģistrācijas apliecinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem pievienoto paraugu (*4.pielikums*).

29. Ja nekustamais īpašums tiek atsavināts vai ir notikušas decentralizētās kanalizācijas sistēmas izmaiņas (tās pārbūve vai veida maiņa, īpašuma pieslēgums centralizētajai kanalizācijas sistēmai, mainījies notekūdeņu novadīšanas plānotais apjoms, deklarēto vai faktiski dzīvojošo personu skaits), decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam vai valdītājam nekavējoties, bet ne vēlāk kā 1 (viena) mēneša laikā pēc nekustamā īpašuma iegādes vai izmaiņām šo noteikumu 28. punktā norādītais apliecinājums jāiesniedz personiski, jānosūta pa pastu vai elektroniski, ja tas sagatavots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

VIII. Decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašnieku un valdītāju pienākumi

30. Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai valdītāja pienākumi, papildus MK noteikumos Nr.384. noteiktajiem, ir šādi:

30.1. nodrošināt radīto notekūdeņu uzkrāšanu vai attīrīšanu ekspluatācijā nodotā decentralizētajā kanalizācijas sistēmā;

30.2. segt izmaksas pašvaldības kontroles institūcijai vai tās pilnvarotam sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam [*atstāt tikai vienu*], kas saistītas ar notekūdeņu paraugu analīžu veikšanu, ja uzkrāto notekūdeņu paraugu analīzēs tiek konstatētas vielas, kuras neatbilst pašvaldības saistošajos noteikumos par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtību noteiktajām

piesārņojošo vielu koncentrācijām, pēc to faktiskajām izmaksām, saskaņā ar izrakstīto rēķinu;

30.3. nodrošināt pašvaldības kontroles institūcijas pilnvarotam pārstāvim vai pilnvarotam sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja pārstāvim [atstāt tikai vienu] piekļuvi decentralizētajai kanalizācijas sistēmai tās tehniskā nodrošinājuma un ekspluatācijas prasību ievērošanas kontrolei un tās darbības pārbaudei;

30.4. līdz kārtējā gada 1. aprīlim iesniegt _____ *[ierakstīt reģistra uzturētāja nosaukumu, kas norādīts šo noteikumu 5.punktā]* atbilstoša komersanta rakstveida apliecinājuma kopiju par veikto decentralizētās kanalizācijas sistēmas tehnisko apkopi, par tās tehnisko stāvokli un turpmākajiem norādījumiem tās ekspluatācijā, ja nekustamajā īpašumā tiek ekspluatētas rūpnieciski izgatavotas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē un kuru kopējā jauda ir mazāka par 5m³/diennaktī;

30.5. uzrādīt pašvaldības kontroles institūcijai vai tās pilnvarotam sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam [atstāt tikai vienu] decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu pierādošos dokumentus. Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu pierādošu dokumentu var kalpot noslēgts līgums par decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu un nosēdumu nodošanu attīrīšanai vai decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanas darījumu apliecinošs attaisnojuma dokuments, kurā uzrādīta pakalpojumu sniegšanas adrese, dati par savākto notekūdeņu daudzumu, pakalpojumu sniegšanas datums un pakalpojumu sniedzēja rekvizīti.

IX. Atbildība par saistošo noteikumu neievērošanu

31. Saistošo noteikumu izpildi kontrolēt un administratīvā pārkāpuma procesu veikt savas kompetences robežās ir tiesīgas šādas amatpersonas:

31.1. pašvaldības policijas amatpersonas;

31.2. citas pašvaldības institūcijas.

32. Par šo saistošo noteikumu prasību neievērošanu izsaka brīdinājumu vai piemēro naudas sodu: fiziskām personām – līdz 100 naudas soda vienībām, juridiskām personām – līdz 300 naudas soda vienībām.

33. Administratīvā pārkāpuma lietu izskata pašvaldības Administratīvā komisija.

34. Administratīvais sods šo saistošo noteikumu pārkāpēju neatbrīvo no pienākuma novērst pārkāpumu, kā arī no pārkāpuma rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas.

X. Noslēguma jautājumi

35. Ja ekspluatētā decentralizētā kanalizācijas sistēma neatbilst šajos saistošajos noteikumos un normatīvajos aktos izvirzītajām prasībām, decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks vai valdītājs nodrošina tās atbilstību šo saistošo noteikumu un normatīvo aktu prasībām ne vēlāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim.

36. _____ {nosaukums} _____ pašvaldības administratīvajā teritorijā esoša nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs līdz _____ iesniedz decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra uzturētājam pirmreizējo decentralizētās

kanalizācijas sistēmas reģistrācijas apliecinājumu saskaņā ar noteikumiem pievienoto paraugu (4.pielikums).

39. Saistošie noteikumi publicējami laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” un stājas spēkā nākamajā dienā pēc publicēšanas.

[Pašvaldības nosaukums] domes priekšsēdētājs [vārds, uzvārds]

1.pielikums apstiprināts ar _____ pašvaldības
201_.gada __.____ saistošajiem noteikumiem Nr.____
(protokols Nr.____, __.punkts)

CIEMI, UZ KURU TERITORIJĀS ESOŠĀM DECENTRALIZĒTAJĀM
KANALIZĀCIJAS SISTĒMĀM NEATTIECAS ŠAJOS NOTEIKUMOS
NOTEIKTĀS PRASĪBAS

Cienu un teritoriju nosaukumi.

Var pievienot arī pašvaldības karti ar atzīmētiem ciemiem un teritorijām, uz kurām saistošie noteikumi neattiecas.

2.pielikums apstiprināts ar _____ pašvaldības
201_.gada __.____ saistošajiem noteikumiem Nr.____
(protokols Nr.____, __.punkts)

ASENIZATORA
DEKLARĀCIJA PAR _____ GADĀ IZVESTO NOTEKŪDEŅU UN
NOSĒDUMU APJOMU

1.Objekta adrese _____

2.Notekūdeņu un nosēdumu izvešanas biežums _____ (reizes gadā)

3.Izvesto notekūdeņu un nosēdumu apjoms atskaites periodā _____ m³

VAI

N.p.k.	Objekta adrese	Transp. reģ. Nr.	Cisternas reģ. Nr.	Izvešanas reizes gadā	Izvestie m ³	Kam nodoti notekūdeņi
1	2	3	4	5	6	7

Datums

Asenizatora nosaukums vai vārds, uzvārds _____
(personiskais paraksts)

3.pielikums apstiprināts ar _____ domes
201_. gada __. __. saistošajiem noteikumiem Nr. __
(protokols Nr. __, __.punkts)

_____ (adresāts)

**REĢISTRĀCIJAS IESNIEGUMS
ASENIZĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAI
_____ TERITORIJĀ**

20__ . gada ____ . _____

_____ (decentralizēto kanalizācijas pakalpojuma sniedzēja (turpmāk – asenizatora) nosaukums)

Juridiskā adrese: _____ Reģ. Nr. _____ Reģ. datums: _____

_____ Tālr.: _____ E-
pasts: _____

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumiem Nr. 384 “Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu” un.....pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr. _____ lūdzu reģistrēt _____ tīmekļvietnē _____ (asenizatora nosaukums) kā decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniedzēju _____ teritorijā, kas nodrošina pakalpojuma sniegšanu ar šādiem specializētajiem transportlīdzekļiem:

N. p.k.	Transportlīdzekļa marka	Transportlīdzekļa reģistrācijas Nr.	Transportlīdzekļa tips (A – autotransports T – Traktortehnika)	Transportlīdzekļa tvertnes tilpums	Tvertnes reģ. Nr. (ja attiecināms, piem., traktortehnikas gadījumā)	Nomas līguma termiņš*
1						
2						

Ja asenizatora rīcībā ir vairāk par 5 transportlīdzekļiem, turpināt iesnieguma otrā pusē.

Iesniegumam pievienoti šādi dokumenti*:

1. kopija līgumam ar _____ pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (NAI) vai specializēto noliešanas punktu īpašnieku;
2. * transportlīdzekļu nomas līguma kopija, ja iesnieguma iesniedzējs nav tā īpašnieks, vai nav minēts kā turētājs transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā.

** Kopijas pareizību apliecina uzņēmuma vadītājs vai tā pilnvarota amatpersona pirmās lapas augšējā labajā stūrī ar apliecinājuma uzrakstu „KOPIJA PAREIZA”, apliecinātājas personas pilnu amata nosaukumu, parakstu un tā atšifrējumu, vietas nosaukumu, datumu un zīmoga nospiedumu.*

Apliecinu, ka šajā iesniegumā sniegtā informācija ir precīza un patiesa.
Iesnieguma iesniedzējs: _____

_____ (vārds, uzvārds un amats, paraksts, zīmogs)

4.pielikums apstiprināts ar _____ pašvaldības
201_.gada __.____ saistošajiem noteikumiem Nr.____
(protokols Nr.____, __.punkts)

DECENTRALIZĒTĀS KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS
REGISTRĀCIJAS APLIECINĀJUMS

1.Objekta adrese _____

2.Objektā deklarēto iedzīvotāju skaits _____

3.Objektā faktiski dzīvojošo iedzīvotāju skaits _____

4.Vai objektā ūdensapgādes patēriņa uzskaitē ir uzstādīts ūdens mērītājs?

☐ ir ☐ nav

4.1. Esošais vai prognozējamais (*atbilstošo pasvītrot*) ūdens patēriņš mēnesī
_____m³

4.2. Izvedamais notekūdeņu un nosēdumu vai dūņu nogulšņu apjoms mēnesī _____
m³

Krājvertņu gadījumā esošam vai prognozējamajam ūdens patēriņa apjomam jāsakrīt ar izvedamo notekūdeņu apjomu gadā.

5.Decentralizētās kanalizācijas sistēmas veids (atzīmēt atbilstošo vai atbilstošos)

☐ Rūpnieciski izgatavotas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē un kopējā jauda ir mazāka par 5 m³/diennaktī

☐ Septiķis ar divām vai vairāk kamerām, kur notekūdeņi pēc septiķa vidē tiek novadīti caur speciāli ierīkotu infiltrācijas sistēmu (filtrācijas laukiem, apakšzemes filtrējošām drenām, smilts grants filtriem, filtrācijas grāvjiem vai akām) un kurš izbūvēts atbilstoši būvniecību regulējošiem normatīvajiem aktiem;

☐ Notekūdeņu krājvertne (jebkurš rezervuārs, nosēdaka vai izsmeļamā bedre, pārvietojamā tualete, sausā tualete), kurās uzkrājas neattīrīti notekūdeņi, septisko tvertņu dūņas vai kanalizācijas sistēmu atkritumi.

☐ Cits _____

(Lūdzu, norādiet Jūsu īpašumā esošās decentralizētās kanalizācijas sistēmas veidu)

6.Kā īpašumā tiek nodrošināta atbilstoša notekūdeņu apsaimniekošana?

☐ Līgums par īpašumā esošo NAI apkalpošanas un ekspluatācijas pasākumu nodrošināšanu un/vai līgums par uzkrāto septisko tvertņu dūņu un/vai kanalizācijas sistēmu tīrīšanas atkritumu izvešanu

☐ Līgums par uzkrāto notekūdeņu izvešanu

☐ Pēc vajadzības pasūtu nepieciešamos pakalpojumus komersantiem

☐ Netiek nodrošināta

7.Decentralizētajā kanalizācijas sistēmā uzkrāto notekūdeņu/nosēdumu pašreizējais izvešanas biežums:

☐ 1 x mēnesī vai biežāk

☐ 1 x 2 mēnešos

☐ 1x ceturksnī

☐ 1 x gadā un retāk

8. Krājvertnes tilpums:

- ☐ $< 3\text{m}^3$
- ☐ 3 līdz 5m^3
- ☐ 5 līdz 10m^3
- ☐ $> 10\text{m}^3$

9. Cik bieži tiek veikta regulārā apkope lokālajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām:

- ☐ 1 x mēnesī vai biežāk
- ☐ 1 x ceturksnī
- ☐ 1x gadā
- ☐ retāk nekā 1x gadā

9.1. Kad veikta iepriekšējā apkope? _____
(lūdzu norādīt mēnesi un gadu)

10. Vai plānojat pieslēgties centralizētajiem kanalizācijas tīkliem?

- ☐ jā (Ja atbilde ir "Jā", lūdzu, atbildiet uz 11. jautājumu.)
- ☐ nē

11. Kad plānojat pieslēgties centralizētajiem kanalizācijas tīkliem?

- ☐ 2022. gada laikā
- ☐ 2023. gada laikā

Datums

Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai valdītāja vārds, uzvārds

(personiskais paraksts)